

Biannual Journal of Applied Counseling (JAC)
2022, 12(2), 21- 56
Received: 22 Sep 2022
Accepted: 31 Jan 2023
DOI: 10.22055/jac.2023.41868.1903
Original Article

دوفصلنامه مشاوره کاربردی
دانشگاه شهید چمران اهواز
۱۴۰۱، ۱۲(۲)، ۲۱-۵۶
دریافت: ۱۴۰۱/۰۶/۳۱
پذیرش: ۱۴۰۱/۱۱/۱۱
نوع مقاله: پژوهشی اصیل

Accreditation Model of Counselor Training Program: A Meta-Synthesis Study

Fatemeh Haghghat¹, Yaser Madani², Keyvan Salehi³, Maqsood Farastkhah⁴,
Mehrnoosh Pazargadi⁵

Ph.D. Student Department of Counseling, University of Tehran Aras International Campus, Tehran, Iran

Assistant professor, Faculty of Psychology and Education, University of Tehran, Tehran, Iran (Corresponding Author),
yaser.madani@ut.ac.ir

Associate Professor, Division of Research and Assessment, Faculty of Psychology and Education, University of
Tehran, Tehran, Iran

Professor, Faculty of Planning for Higher Education Development, Institute for Research and Planning in Higher Education,
Tehran, Iran

Associate Professor, Faculty of Educational Management, Shahid Beheshti University of Medical Sciences, Tehran, Iran

Abstract

Training competent counselors requires quality programs. Amongst the approaches of quality assurance in higher education, accreditation is the most extensive one with an explicit judgment about meeting the minimum necessary standards. However, there has been no specified policy for quality assurance of various counselor training programs in Iran. In this study, with the aim of identifying the minimum essential components to propose comprehensive and concise accreditation model for a core counselor training program, the pioneer accreditation models of counselor training programs have been compared and analyzed using qualitative approach and theory-generating meta-synthesis method. According to this method, by a qualitative systematic review based on grounded theory, a model has been developed for the accreditation of the counselor training program, which is generalizable and prescribable in different contexts. The sampling method was purposeful and the documents related to six situations at the international level have been subjected to final review. The findings specify 3 factors, 6 criteria, 18 indicators, 6 fundamental features and 6 action steps in a comprehensive counselor training program accreditation model. As a result, an accreditation model has been proposed which determines the indicator areas, practical priorities, the quality assurance and approval procedure of a counselor training program, emphasizing the culture of evidence instead of strict standards. By utilizing this model, may a greater unification emerge amongst various programs in terms of their quality, resulting in a stronger professional identity, a higher level of training for counselors and care for clients, especially when it comes to licensing.

Keywords: counseling, counselor education, counselor training program, accreditation, quality assurance

Extended Abstract

Introduction

A policy for quality assurance of the counselor training program in Iran based on global experiences, and within the ethical guidelines of the counseling profession to prepare graduates who have acquired sufficient knowledge and skills to enter the field as professionals, is the issue that has been mentioned before (Sanai, 1998; Sanai & Haghghat-Joo, 1999) but so far it has not received the desired research attention.

Stripling (1978), who is considered the father of counseling accreditation (Mobley & Myers, 2010; Lawson, 2016), clarifies that “preparation standards are at the heart of professional development, and when it comes to licensing and certification, there must be a way to evaluate the quality of preparation”. Today, most countries have some kind of accreditation for counselor training, although most of these mechanisms are local and unique to a particular university or educational center and rarely legally mandatory (Vontress & Naiker, 1995).

The accreditation mechanism in Iran has received more attention than various quality assurance methods and models for reasons such as attracting the active participation and cooperation of stakeholders inside and outside the educational system. The investigated unit can include a university faculty members or a curriculum within a program. Accreditation bodies can operate based on various criteria such as facilities and institutional support, faculty members and generally the contents of programs or the curriculum of a specific course or section (Pazargadi, 2000 as cited in Parand et al., 2013).

It should be noted that the national accreditation standards for counselors include two groups. The first is the accreditation of institutions and individual counselors, while the second is the accreditation of counselor training programs. It is important to pay attention to the different applications of accreditation, in the way that in some cases it is done to grant permission in the issuance of licenses or certificates of institutions and individual counselors, and in other cases to the certification and recognition of counselor programs (Schweiger et al., 2013). In the current study, the accreditation of counselor training programs is intended, and the goal is not to claim the superiority of one mechanism over another, but it is to search for the approaches which have appeared more effective, and pave the path for discussing about picking the best ways in improving the quality of counselor training programs.

Respectively, emphasizing on the counseling training program as a program which meets the professional training requirements common to every counseling preparation program (including the core curriculum, supervised and internship program, knowledge and skills in the practical field and focus on measurable results (Bobby, 2013)), and prepares the graduates to enter the field as professionals; and by identifying the paths taken, analyzing and synthesizing the essential components, an accreditation model of counselor training program has been proposed which can be discussed and developed or agreed upon and applied for program quality assurance and its approval.

Methods

In this study, a qualitative meta-synthesis methodology was deemed to be the most appropriate approach to collect data with the aim of analyzing and comparing pioneer accreditation models of counselor training programs, and presenting a model for the accreditation of counselor training programs with minimum essential components. Patton (2014) also describes the focus of qualitative research on “exploration, discovery, and inductive logic”. The exploratory nature of this study, with the aim of deep and comprehensive exploration of the research subject, supports the selection of qualitative methodology for this study. According to the theory-generating meta-synthesis guide (referred to as meta-synthesis during the study), there are two approaches: first, when the purpose of the study is a completely new theory; second, when the research is to adapt the existing framework from a hypothetical-deductive position. In the second case, to avoid unnecessary deconstruction and de-contextualization “memoing is the principle data analysis strategy” instead of starting with coding and categorizing data. Therefore, with the reflexive and iterative process of data analysis, the concepts are developed, their interrelationships are translated throughout the studies, and a specific contextual theory is formulated that can be generalized and prescribed (Finfgeld-Connett, 2018). In this study, the latter approach has been adopted.

Population, sample and sampling method

The population under study are the Accreditation bodies and standards of counselor training programs at the international level. The sample size was changed, through reviewing the literature and according to the purpose of

the study and the main components of the meta-synthesis which includes determining and following the entry criteria and the scope of comparable studies and analyzing data until reaching complete eligibility criteria. Some degree of flexibility was applied to maintain sensitivity to findings that required expanding the scope of the study (Sandelowski & Barroso, 2007). Purposeful criterion sampling of key informant websites related to Accreditation bodies and the standards of counselor training programs at the international level was operated by deciding which factors are sufficient and relevant to be included in the study to approach the sampling criteria (inspired by Patton, 2014). The entry criteria were: a) recognition of counseling as an independent profession; b) accrediting counselor training programs at graduate level; c) the standards of counselor training at the transnational level; and d) Accreditation bodies related to umbrella counseling organizations. The exclusion criteria were: a) non-program accreditation models of counselor training; and b) none Persian or English resources or ones with limited access on the websites or in the library.

Finally, the Accreditation bodies and standards of CACREP in the United States of America, CCPA in Canada, PACFA in Australia, NZAC in New Zealand, BACP in Great Britain and EAC in Europe were selected and surveyed. As such, the subject of this particular research included data analysis without human subjects or participants.

Data collection method

Particular conditions for this qualitative study limited the range of tools used for data collection and analysis. Literature review was the main tool used in this study, which in turn was deep and extensive in nature. Reviewing texts from: a) the websites of professional associations and the Council of Accreditation Institutions; b) websites of universities with accredited counselor training programs from these institutions; c) articles, books and book chapters; and d) dissertation and theses; was used as the main data collection tool for the meta-synthesis study.

Research trend

Primary information was achieved through reviewing and by successive changes made in the following English keywords: accreditation OR quality assurance OR program approval AND model OR pattern OR schema AND mental health OR counseling OR psychology AND preparation OR training AND education AND profession AND curriculum. The corresponding Persian keywords searched included:

Searching keywords separately and with different combinations in Web of Science, Springer, Scopus, ProQuest, Eric, SID, Magiran, Noormags, Civilica, Irandoc, Google Scholar, Google; related texts which have discussed standards, approaches and the procedures for accrediting or verifying the qualifications of counselors, especially in influential professional organizations, the data bases of organizations providing accreditation services in different countries and printed library resources which provide professional opinions and views regarding the types of credentialing, were reviewed without considering a time limit on the year the research was conducted to expand the scope of research.

The analyses of data

The qualitative meta-synthesis method was used in the well-known framework presented by Sandelowski and Barroso (2007), which proposes a seven-step model for document analysis, as follows:

In the first stage, the goal of the research was determined, which is to present a comprehensive and concise model for the accreditation of the counselor training program by comparing and analyzing the pioneer accreditation models and synthesizing their essential components.

In the second stage, using databases and the mentioned keywords in the part of research trend, a systematic review of literature was done without set time limits, and with the progress of the study keywords obtained from the initial studies was used.

In the third stage, the inclusion and exclusion criteria were determined to select a suitable sample, and flexible systematic literature review was done to enable us to stay sensitive for any findings due to the limited sources to benefit from the specific dimensions of the existing models in shaping the final model. Based on these initial components and the goals of the study, the final evaluation was done and the number of samples raised to the six documents mentioned in the part of population, sample and sampling methods sections of this study.

In the fourth stage, data extraction and classification were done and set in table 1.

In the fifth stage, the data of table 1 was analyzed in separate tables 3 to 6 in the form of concepts and categories.

In the sixth stage, each document was evaluated separately and then compared with other documents. A one-by-one evaluation was done by reading each one several times until familiar with the content, strengths and weaknesses, goals and achievements, and in the comparative evaluation, the focus was on identifying the more or less emphasized information of each one, then distilling and articulating the essence of the research findings.

In the seventh stage, by classifying the categories obtained from the mentioned tables, the final model was set in table 8.

Findings

In the classification of the data obtained from the study of the sources related to the six accreditation models specified in the analysis tables, the way each one emphasizes on the obtained categories indicates that, in total, the observed commonalities are more than differences which are caused by developmental differences or specific regional regulations and differences which are caused by developmental differences or specific regional regulations and also appellations.

The reality is that almost unlimited indicators can be imagined for evaluating and assuring the quality of a program, therefore the question of which indicators can be considered really necessary goes back to the main responsibility of that program and its level of responsiveness. In the sense that it could provide evidence that would make it possible to make a decision regarding the observance of the determined criteria. For example, paying attention to values and norms may have different requirements in different programs and conditions, but it might have convincing evidence.

The model developed in this way and presented in table 8 as the main achievement and result of this study includes three factors, six criteria and eighteen essential indicators (as described and categorised in Appendix 1), six fundamental features and six action steps, which could be discussed or agreed upon in order to ensure the quality of the counselor training program or tested in different conditions and in accordance with local requirements.

Discussion

With the presented model, it is possible to discuss and analyze the proposed criteria and indicators for the accreditation of the counselor training program.

The advantage of this model is in the grouping of elements based on an international model and the system theory, which turns the desired program into a dynamic and self-regulating process. It has been tried to propose at least criteria and indicators that are essential for operationalization and to avoid identifying and describing all available options.

The input elements in this model with two criteria and five indicators form the infrastructure of program delivery and provide the requirements of a rich learning environment in interaction with the economic, political, cultural and social environment in its national and international historical and geographical context. This part was summarized in favor of process and output factors in achieving quality. Because as Van Damme (2004) states, due to the high correlation between these factors, it is reasonable to limit the number of criteria and input indicators.

The process elements in this model with two criteria and three indicators form the management factor of the program and support requirements to ensure that the input elements and beneficial use are available and make it possible to logically predict the achievement of the highest quality of the output elements. This part requires the most innovation according to the professional requirements and increasing variety of research, technology and teaching-learning approaches. Therefore, according to Appleton and Wolff (2004), the "culture of evidence" of facilitating learning is emphasized instead of strict standards.

The output elements in this model with two criteria and seven indicators are linked with the factor of the achievement strategies and raise the requirements of feedback in order to match the results of the program step by step with the expected goals. This was considered the most challenging part of the evaluation due to the wide range of indicators inside and outside the program and their influence on period and place conditions and the accuracy of measurement tools and available information. Therefore, according to Hämäläinen et al., (2004), the integration of the culture of quality and productivity of the program from its own and regional capacities in its administration and achieving the expected goals, multilateral evaluation procedures and

documentation of the application of evaluation results in program improvement and innovation arrangements seem to be the most essential solution to overcome the limitations of quality assurance in this part.

Finally, due to the fact that the most essential components of quality cannot be measured quantitatively and accurately in any situation, the culture of providing evidence and setting up documentation is strongly emphasized to meet the standards that can be followed in any specific field by input, process and output formulation within the framework of the proposed model of this research.

Conclusion

In this meta-synthesis study, an attempt has been made to develop a model that provides a framework for a common perspective on quality assurance and accreditation of the counselor training program and a set of fundamental features, components, indicators and procedures, suggesting that it can be considered as a kind of common core among different programs. Therefore, the specific requirements and aspects of different models for framing the accreditation components of the counselor training program were considered.

By examining the existing models in the world in standardizing counselor training program, the model of the Council for Accreditation of Counseling and Related Training Programs (CACREP) has played a significant role and the framework of its international representative (IRCEP)¹ has been used as a vital and relevant starting point for counselor training programs all over the world, to form the model for counseling programs. This model is somewhat known and heard of in Iran and, as a result, its development seems possible. One of the neglected points in country's counseling training programs is lack of paying attention to sufficient practical training, including supervised training, which has been emphasized to a significant extent in almost all the examined models, but in the discussed model is followed with more focus and specifically weighting the evaluation of different components of the program. The importance of intercultural sensitivity in supervised internship courses is considered as part of a comprehensive approach to providing services, and with the existence of universally accepted codes of professional ethics and standards reflecting them and the existence of appropriate accreditation programs, it is ensured to provide better services to the clients and respond to the beneficiaries.

Ethical Consideration

Considering the fact that the meta-synthesis study is different from other qualitative researches that usually require close interaction with the sample population or human samples and as a result the issue of maintaining confidentiality, this study did not pose any ethical risks to any participants. The major elements of the meta-synthesis are publicly available data.

Funding

This research did not use financial support of any private or government person or entity.

Conflict of interest

The authors declared no potential conflicts of interest with respect to the research, authorship, and/or publication of this article.

Contribution of the authors

The first author is a PhD candidate and responsible for the research design and data collection, the second and third authors are the supervisors of the dissertation and responsible for the research process, and the fourth and fifth authors are the advisors of the dissertation and cooperated in the discussion and review of the findings with other authors, and then all the authors approved the final results of the research.

Acknowledgement

The authors appreciate Dr. Faranak Mokhtarian, head of the educational evaluation department at National Organization of Educational Testing, and Ms. Hassan-Khani, the library manager of that organization for their sincere companionship.

---

1. International Registration of Counselor Education Programs

الگوی اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور: مطالعه فراترکیب^۱

فاطمه حقیقت^۱، یاسر مدنی^۲، کیوان صالحی^۳، مقصود فراستخواه^۴، مهرانوش بازارگادی^۵

۱. دانشجوی دکتری، گروه مشاوره پردیس بین الملل ارس دانشگاه تهران، تهران، ایران
۲. استادیار، گروه روان شناسی تربیتی و مشاوره، دانشگاه تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول) yaser.madani@ut.ac.ir
۳. دانشیار، بخش پژوهش و سنجش، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران
۴. استاد، گروه برنامه‌ریزی آموزش عالی، مؤسسه پژوهش و برنامه ریزی آموزش عالی، تهران، ایران
۵. دانشیار، گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

چکیده

تربیت مشاوران شایسته نیاز به برنامه‌های با کیفیت دارد. در میان شیوه‌های تضمین کیفیت در آموزش عالی، اعتبارسنجی گسترده‌ترین رویکرد با قضاوتی صریح درباره رعایت حداقل معیارهای لازم است. با این وجود برای تضمین کیفیت برنامه‌های مختلف تربیت مشاور در ایران تا کنون خط مشی مشخصی وجود نداشته است. در این مطالعه با هدف شناسایی حداقل مؤلفه‌های اساسی برای پیشنهاد الگوی جامع و موجز اعتبارسنجی یک برنامه تربیت مشاور هسته، به مقایسه و تحلیل الگوهای اعتبارسنجی پیشرو برنامه‌های تربیت مشاور با رویکرد کیفی و روش فراترکیب نظریه آفرین پرداخته شده است. طبق این روش، با مرور نظام‌مند کیفی مبتنی بر نظریه زمینه‌ای، الگویی برای اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور توسعه یافته است که قابل تعمیم و تجویز در زمینه‌های مختلف می‌باشد. روش نمونه‌گیری هدفمند بوده و اسناد مرتبط با شش موقعیت در سطح بین‌المللی مورد بررسی نهایی قرار گرفته‌اند. یافته‌ها ۳ عامل، ۶ ملاک، ۱۸ نشانگر، ۶ ویژگی بنیادی و ۶ مرحله اقدام در یک الگوی اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور جامع را مشخص می‌سازند. در نتیجه الگویی برای اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور پیشنهاد شده است که حوزه‌های شاخص، اولویت‌های کاربردی، روند تضمین کیفیت و تأیید این برنامه را با تأکید بر فرهنگ شواهد به جای معیارهای سخت‌گیرانه، معین می‌سازد. با استفاده از این الگو، ممکن است یکپارچگی بیشتری در بین برنامه‌های مختلف از نظر کیفیت آن‌ها پدیدار شود که منجر به هویت حرفه‌ای قوی‌تر، سطح بالاتر آموزش برای مشاوران و مراقبت از مراجعان گردد، به ویژه زمانی که مسأله صدور مجوز در این رابطه مطرح است.

واژه‌های کلیدی: مشاوره، آموزش مشاور، برنامه تربیت مشاور، تضمین کیفیت، اعتبارسنجی

مقدمه

طرح خط مشی برای تضمین کیفیت برنامه تربیت مشاور در ایران بر اساس تجارب جهانی و در چارچوب اخلاق حرفه‌ای مشاوره که فارغ‌التحصیلان را با کسب دانش و مهارت‌های کافی آماده ورود به حرفه مشاوره سازد، مسأله‌ای است که پیش از این به آن اشاره شده (Sanai & Haghghat-1998; Joo, 1999)، اما تاکنون پاسخ پژوهشی خود را دریافت نکرده است. مشاوره روشی برای برقراری ارتباط و پاسخگویی با هدف ایجاد فرصت‌هایی برای کشف، شفاف سازی و کار به سمت زندگی به شیوه‌ای رضایت بخش تر و مدبرانه‌تر تعریف شده است که ممکن است برای افراد، زوجها، خانواده‌ها یا گروه‌ها و نیز در زمینه‌ها و موقعیت‌هایی بسیار متفاوت به کار بسته شود (Gerstein et al., 2011). ترکیب یک برنامه تربیت مشاور نیز حول محور نحوه درک این حوزه و تعریف از مشاوره شکل می‌گیرد. کمیته اعتبارسنجی برنامه آموزشی^۲ (EPAC) در استرالیا، یک دوره^۳ یا برنامه را به عنوان توالی ساختار یافته‌ای از تجربیات آموزشی و بالینی تعریف می‌کند که برای آن اعتبار درخواست می‌شود و در چارچوب معیارهای آن، دوره‌ها توسط یک تیم برنامه قابل شناسایی ارائه می‌شوند. (PACFA^۴, 2018).

۱. این مقاله برگرفته از رساله دکتری مشاوره به شماره پژوهشی ۸۲۵۵۴۴۲ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۲۰ می باشد.

2. Education Program Accreditation Committee

3. Courses

4. Psychotherapy and Counselling Federation of Australia

برنامه درسی مشاوره به طور کلی از سه قسمت: دروس پایه یا هسته مشترک در همه گرایش‌ها، دروس اصلی یا تخصصی در هر گرایش یا حوزه خاص و تمرین عملی تشکیل شده است. از سویی حوزه آموزش نظری را نمی‌توان با آموزش حرفه‌ای یکسان فرض کرد، همانگونه که برنامه درسی هر یک از گرایش‌های خاص مشاوره را نیز نمی‌توان برنامه درسی حرفه‌ای یا تربیت مشاور نامید بلکه به عنوان دروس تخصصی اطلاق می‌شوند، بدون آنکه فارغ‌التحصیلان یا مشاوران آینده درباره چگونگی استفاده از آن‌ها در عمل آموزش و راهنمایی کافی دریافت کرده باشند. آموزش بالینی و نظارت در مشاوره برخلاف بسیاری از رشته‌های تحصیلی، از مؤلفه‌های اصلی برنامه‌های درسی محسوب می‌شوند (Ng & Smith, 2009).

به این ترتیب آموزش و/ یا تربیت مشاوران همان‌گونه که شورای اعتبارسنجی مشاوره و برنامه‌های آموزشی مرتبط (CACREP^۱, 2016) تعریف می‌کند، به صورت کاربست نظریه و توسعه دانش و مهارت‌های مشاوره تحت نظارت استادان برنامه، دانشجویان دکتری تحت نظارت و کارشناسان ارشد متخصص در حوزه مشاوره و برنامه‌های مرتبط می‌باشد. از سویی دیگر بخش‌های مختلف یک برنامه درسی تربیت مشاور حتی اگر بخوبی تنظیم شده و دارای ارتباط لازم و کافی با تحقق اهداف آموزشی باشد، می‌تواند در مؤسسات با امکانات مختلف و با سلاقی شخصی و ارزش‌گذاری روی ابعاد در دسترس‌تر منجر به تحلیل و ترکیب‌ها و ایجاد رفتارهای حرفه‌ای نه قاعده‌تاً معتبر و آنچه که در برنامه درسی قصد شده است، بلکه کاملاً تصادفی و مبتنی بر موقعیت شود. همچنین این سؤال مطرح است که این آموزش در اختیار چه فردی قرار می‌گیرد، و او چگونه به حفظ یا انتخاب مسیر مناسب هدایت می‌شود بدون آنکه نظارتی بر این فرایند باشد. از این رو توجه به این جنبه اساسی در حرکت کشورهای مختلف به سمت معیارهای آماده‌سازی حرفه‌ای یا تربیت مشاور و تشکیل نهادهای اعتبارسنجی برای تضمین کیفیت این برنامه‌ها جلب می‌شود.

استریپلینگ (Stripling, 1978) که به عنوان پدر اعتبارسنجی مشاوره شناخته می‌شود (Lawson, 2016; Mobley & Myers, 2010)، روشن می‌سازد «معیارهای آماده‌سازی در قلب پیشرفت حرفه‌ای قرار دارند همچنین وقتی مسأله مجوز و گواهینامه مد نظر است باید راهی برای ارزیابی کیفیت آماده سازی وجود داشته باشد». امروزه اکثر کشورها دارای نوعی اعتبارسنجی برای تربیت مشاور هستند هر چند که اغلب این ساز و کارها محلی و منحصر به یک دانشگاه یا مرکز آموزشی خاص و به ندرت به صورت قانونی الزام آور هستند (Vontress & Naiker, 1995). در آمریکا، روند اعتبارسنجی برنامه‌های تربیت مشاور ساختار منحصر به فردی دارد زیرا اعتبارسنجی از طریق غیردولتی، آژانس‌های نهادی داوطلبانه یا انجمن‌های حرفه‌ای، دنبال می‌شود. CACREP ملاک‌های اعتبارسنجی همه جانبه‌ای شامل: مؤسسه، اهداف برنامه و برنامه درسی، آموزش بالینی، اساتید و کارکنان، سازمان و مدیریت، ارزشیابی در برنامه و معیارهای خاص برای حوزه‌های تأکید شده در مشاوره را مد نظر قرار داده است (CACREP, 2016).

سازمان چتری یا اصلی مشاوره در هر کشور نقش مهمی در ایجاد حداقل معیارهای آموزشی ایفا می‌کند. در اکثر کشورها، عضویت در این سازمان‌ها به عنوان مجوز معمول برای عمل به عنوان یک مشاور، یا مسیر مستقیم‌تری برای کسب گواهینامه محسوب می‌شود. این سازمان‌ها کدهای اخلاقی را که نقش مهمی در هویت بخشی و تمایز مشاوره از سایر حرفه‌های یاری‌رسان و منابع محلی و فرهنگی و نیز اطمینان از تأمین حقوق مراجع دارند، تدوین و الزام آور می‌سازند. این کدها گرچه برای هر کشور تا حدودی متفاوت به نظر می‌رسد، ولی همه همین هدف مشترک را دنبال می‌کنند و منجر به تهیه معیارهای عمل حرفه‌ای برای حمایت از حقوق ذینفعان می‌گردند. زمینه و هدف این کدها و شیوه‌های عمل، اطلاع رسانی به عموم در مورد انتظارات از مشاوره و ایجاد مبنایی است برای پاسخگویی و خدماتی که مشاوران ارائه می‌دهند (Schweiger et al., 2013). از این جهت معیارهای آموزشی که بر مبنای این کدهای اخلاقی شکل می‌گیرند، می‌توانند راهی روشن و مطمئن برای به اشتراک گذاشتن ایده‌ها و در عین حال حفظ یکتایی جوامع باشند.

نخستین بار^۲ APGA و^۳ ACES معیارهای آموزشی مشاوران را در سال ۱۹۶۴ تدوین و در اواخر دهه ۱۹۷۰ نیز اعضای ACES اقدام به ایجاد یک فرایند و راهنما برای انجام خودارزیابی و نظارت بر روند آزمایشی داوطلبانه آن در میان برنامه‌های آموزش مشاور از هر منطقه آمریکا کردند (Sweeney, 1992)، در آن زمان نهاد اعتبارسنجی بیش از ۹۵ درصد از برنامه‌های آموزش مشاور، شورای ملی اعتبارسنجی آموزش معلم بود (NCATE^۴). پس از آن CACREP به عنوان یک نهاد معتبر و ساز و کار رسمی اعتبارسنجی در سال ۱۹۸۱ و با وابستگی سازمانی APGA برای افزایش کیفیت و یکپارچگی برنامه‌های تربیت مشاور توسعه یافت (Kimbel & Levitt, 2017). CACREP در ابتدا توسط شورای اعتبارسنجی پس از متوسطه (COPA^۵)، اکنون شورای اعتبارسنجی آموزش عالی^۶ (CHEA) در سال ۱۹۸۷ به رسمیت شناخته شد و توانست موقعیت خود را در تمام این مدت حفظ کند. CHEA «اعتبار دهنده اعتباردهنده‌ها» است و معنی‌دار بودن فرآیندهای اعتبارسنجی را تضمین می‌کند (Lawson, 2016).

اعتبارسنجی به طور کلی به معنای تصدیق رسمی (معمولاً برای یک دوره زمانی مشخص) درباره کیفیت مؤسسه/ برنامه (دست کم از حیث وجود حداقل الزامات مورد انتظار آستانه کیفیت) است و معمولاً با پیامدهای حرفه‌ای مثل شناسایی، تجویز، تعلیق، ابطال، تأمین اعتبار، کمک‌های مالی و از این

1. Council for Accreditation of Counseling and Related Educational Programs
2. American Personnel and Guidance Association
3. Association for Counselor Education and Supervision
4. National Council for Accreditation of Teacher Education
5. Council on Postsecondary Accreditation
6. Council for Higher Education Accreditation

دست مضمین همراه است (Farasatkah, 2009). در آمریکا، اعتبارسنجی روشی اصلی است برای آنکه دانشجویان، خانواده‌ها، مقامات دولتی و مطبوعات اطلاع حاصل کنند یک مؤسسه یا برنامه، آموزشی با کیفیت را ارائه می‌کند (CHEA, 2022). کیفیت، ترکیبی از کارایی، اثربخشی، بهره‌وری، پاسخگویی و نوآوری است (Farasatkah, 2010) و در مقایسه بین شیوه‌های تضمین کیفیت در آموزش عالی، اعتبارسنجی گسترده‌ترین رویکرد با قضاوتی صریح درباره تأمین حداقل معیارهای لازم است که منتهی به تصمیم (اعتبار، عدم اعتبار، اعتبار مشروط) می‌گردد. نقش ارزیابی درونی (بعنوان اولین مرحله آن) در مسئولیت پذیری اعضای هیأت علمی به دلیل مشارکت دادن آنان برای اقدام به بهبود واحد آموزش عالی قابل ملاحظه بوده و ارزیابی بیرونی نیز (در مرحله دوم) موجب انسجام کوشش اولیه و حمایت از اقدامات آنان برای دستیابی به کیفیت مطلوب می‌گردد (Bazargan, 2003). ساز و کار اعتبارسنجی در ایران به دلایلی چون جلب مشارکت و همکاری فعالانه ذینفعان درون و برون نظام آموزشی نسبت به روش‌ها و الگوهای گوناگون تضمین کیفیت بیشتر مورد توجه بوده است. واحد مورد بررسی می‌تواند دانشکده و یا برنامه درسی درون یک رشته باشد. نهادهای اعتبارسنجی می‌توانند براساس ملاک‌های مختلفی مانند تسهیلات و حمایت نهادی، اعضای هیأت علمی و به طور کلی محتویات برنامه‌ها و یا برنامه درسی دوره یا مقطعی خاص عمل کنند (Pazargadi, 2000 as cited in Parand et al., 2013). در ایران برنامه‌های کارشناسی ارشد مشاوره از مدلی بسیار شبیه به شورای اعتبارسنجی مشاوره و برنامه‌های آموزشی مرتبط CACREP پیروی می‌کند (Priester, 2008)، اما تا کنون هیچ نهاد اعتبارسنجی برای نظارت بر فعالیت‌های آموزشی و تربیتی مشاوره در مقاطع مختلف شناخته نشده است.

باید توجه داشت که استقرار معیارهای ملی اعتبارسنجی برای مشاوران شامل دو گروه است: اولین مورد، اعتبارسنجی مؤسسات و مشاوران به صورت فردی و دوم اعتبارسنجی برنامه‌های تربیت مشاور. مهم است که به کاربردهای متفاوت اعتبارسنجی توجه شود، به این ترتیب که در برخی موارد به اعطای اعتبار در فرآیند صدور مجوز یا گواهی مؤسسات و مشاوران فردی و در صورت دیگر به صدور گواهینامه و معتبر شناختن برنامه‌های تربیت مشاور منجر می‌شود (Schweiger et al., 2013). در اینجا اعتبارسنجی برنامه‌های تربیت مشاور، مورد نظر بوده و هدف ادعای برتری ساز و کاری بر دیگری نیست بلکه تلاش می‌شود با کاوش در رویکردهای مختلفی که تأثیرگذارتر ظاهر شده‌اند راه بحث در مورد انتخاب بهترین شیوه‌ها در ارتقاء کیفیت تربیت مشاور هموار گردد.

این مطالعه با نظر به این مهم که سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره ج.ا.ا. به عنوان معمار روان‌شناسی و مشاوره کشور، از بدو تأسیس اعمال عملکرد علمی و اخلاقی را مطابق با معیارهای جهانی جویا بوده (Sanai & Haghghat-Joo, 1999)، انجام شده است. ضرورت این مطالعه در ایجاد درکی روشن از مقایسه و تحلیل عناصری است که می‌توانند در پیشبرد اهداف نظارت و تضمین کیفیت برنامه‌های تربیت مشاور مؤثر باشند تا با توجه به الزامات و انتظارات در طراحی برنامه‌ای کاربردی در ایران لحاظ شوند. اقداماتی که تاکنون در راستای اعتبارسنجی و تضمین کیفیت برنامه‌های تربیت مشاور در ایران دنبال شده‌است، محدود به چندین مورد ارزیابی درونی رشته مشاوره در دانشگاه‌های مختلف کشور در سال‌های اخیر (NOET, 2004) و یا بیانیه انجمن مشاوره ایران در سال ۱۳۷۷ می‌باشد که در آن به تعریف مشاور متخصص به عنوان فردی که دارای سلامت جسمی-روانی و صلاحیت اعتقادی و اخلاقی است و تصریح عناوین دروس با تعداد حداقل ۳۷ واحد در هر گونه دوره آموزشی بلند مدت یا کوتاه مدت، پرداخته شده است (Sanai & Haghghat-Joo, 1999).

به این ترتیب با تأکید بر برنامه تربیت مشاور به عنوان برنامه‌ای که با رعایت الزامات آموزش حرفه‌ای مشترک در هر برنامه آماده سازی مشاور (شامل برنامه درسی هسته، برنامه تحت نظارت و کارورزی، دانش و مهارت در زمینه عملی و تمرکز بر نتایج قابل اندازه‌گیری (Bobby, 2013))، فارغ‌التحصیلان را آماده فعالیت حرفه‌ای می‌سازد و نیز با شناخت راه‌های رفته و تحلیل و ترکیب مؤلفه‌های اساسی، کوشش شده است الگویی برای اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور پیشنهاد شود که می‌تواند مورد بحث و توسعه یا توافق قرار گرفته، جهت تأیید و تضمین کیفیت برنامه به کار بسته شود.

روش

در این مطالعه روش شناسی فراترکیب کیفی مناسب‌ترین رویکرد برای گردآوری داده‌ها با هدف تحلیل و ترکیب الگوهای اعتبارسنجی پیشرو برنامه‌های تربیت مشاور، و پیشنهاد الگویی برای اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور با حداقل مؤلفه‌های اساسی در نظر گرفته شد. پاتون (Patton, 2014) نیز تمرکز تحقیق کیفی را بر کاوش، کشف، و منطق استقرایی توصیف می‌کند. ماهیت اکتشافی این مطالعه، با هدف کاوش عمیق و همه جانبه موضوع تحقیق، از انتخاب رویکرد کیفی برای این مطالعه حمایت می‌کند. بر اساس راهنمای فراترکیب نظریه آفرین^۲ (که در طول مطالعه به اختصار فراترکیب ذکر شده است) هدف نه کشف و تجمیع یا توضیح صرف مفاهیم مانند سایر پژوهش‌های کیفی بلکه تشخیص و تبیین روابط پویای بین آن‌ها در یک الگوی فرایندی فراگیر نیز هست که دانشی نو و کلی‌تر یا قابل تعمیم ارائه می‌کند. تعمیم پذیری از آن جهت امکان پذیر است که یافته‌های حاصل از تحقیقات کیفی اولیه که به صورت موضعی خاص و در عین حال ناهمگن هستند در بین مطالعات چندسویه سازی می‌شوند تا یک کل جدید ایجاد کنند (Finfgeld-Connett, 2010). در این روش که به صورت مروری نظام‌مند کیفی و بر اساس نظریه زمینه‌ای (Corbin & Strauss, 2008) هدایت می‌شود، دو رویکرد برای تحلیل و

1. National Organization for Educational Testing
2. theory-generating meta- synthesis

ترکیب وجود دارد؛ نخست وقتی که مقصود مطالعه، یک نظریه کاملاً جدید است؛ دوم زمانی که تحقیق برای انطباق چارچوب موجود انجام می‌شود. در صورت دوم برای پرهیز از ساختار شکنی و زمینه‌زدایی غیر ضروری، به‌جای شروع با کدگذاری و دسته‌بندی داده‌ها، یادداشت برداری ابزار اصلی تجزیه و تحلیل از موضعی فرضی - قیاسی می‌گردد و با فرایند رفت و برگشتی تجزیه و تحلیل داده‌ها، مفاهیم توسعه یافته، روابط متقابل آن‌ها در سراسر مطالعات ترجمه شده و یک نظریه زمینه‌ای خاص فرمول‌بندی می‌شود که قابلیت تعمیم و تجویز دارد (Finfgeld-Connett, 2018). در این مطالعه رویکرد اخیر در جهت انطباق چارچوب^۱ IRCEP، بررسی چگونگی جامعیت این الگوی بین‌المللی تضمین کیفیت و توسعه آن به یک الگوی اعتبارسنجی جامع برنامه تربیت مشاور اتخاذ شده است.

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

جامعه یا زمینه مورد مطالعه، نهادهای اعتبارسنجی و معیارهای برنامه‌های تربیت مشاور در سطح بین‌المللی بوده و حجم نمونه با بررسی متون و با توجه به هدف مطالعه و مؤلفه‌های اصلی فراترکیب که شامل تعیین و دنبال کردن ملاک‌های ورود و دامنه مطالعات قابل مقایسه و تحلیل تا ایجاد هماهنگی کامل است، تغییر پیدا کرد و درجاتی از انعطاف‌پذیری برای حفظ حساسیت نسبت به یافته‌هایی که نیاز به گسترش دامنه مطالعه را ایجاد کردند اعمال شد (Sandelowski & Barroso, 2007). نمونه‌گیری هدفمند از وبگاه‌های اطلاع‌رسان کلیدی مرتبط با نهادهای اعتبارسنجی و معیارهای برنامه‌های آموزش و تربیت مشاور در سطح بین‌المللی با تصمیم‌گیری در این مورد که کدام عوامل برای گنجاندن در مطالعه کافی و مرتبط هستند تا نزدیک شدن به ملاک‌های نمونه‌گیری انجام شد (Inspired by Patton, 2014). ملاک‌های ورود عبارت بودند از: الف) به رسمیت شناختن مشاوره به عنوان یک حرفه مستقل (زیرا می‌تواند نشان دهنده وجود معیارهای اختصاصی‌تر برای این حرفه باشد)؛ ب) برنامه‌های معتبر تربیت مشاور در سطح تحصیلات تکمیلی (نشانه رشد حرفه مشاوره با وجود معیارهای اختصاصی است)؛ ج) معیارهای تربیت مشاور در سطح فراملی (نشانه مقبولیت و قابلیت تعمیم معیارهاست)؛ د) نهادهای اعتبارسنجی مرتبط با سازمان‌های مشاوره‌ای چتری (به نشانه قوت و اثرگذاری در مقیاس وسیع‌تر). ملاک‌های خروج عبارت بودند از: الف) الگوهای اعتبارسنجی غیر برنامه‌ای تربیت مشاور (بنا به هدف تحقیق که اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور است و نه مؤسسات یا افراد)؛ ب) منابع غیر فارسی یا انگلیسی و یا با دسترسی محدود وبگاهی و کتابخانه‌های (به دلیل محدودیت زمان و نیروی پژوهشی). بر این اساس، نهادهای اعتبارسنجی و معیارهای برنامه‌های آموزشی مشاوره CACREP در آمریکا،^۲ CCPA در کانادا، PACFA در استرالیا،^۳ NZAC در نیوزیلند،^۴ BACP در انگلیس و EAC^۵ در اروپا، انتخاب شدند. لذا موضوع این تحقیق خاص شامل تجزیه و تحلیل داده‌ها با دسترسی محدود و بدون منابع انسانی بود و نمونه مورد مطالعه شامل مشارکت‌کننده نبوده است.

روش جمع‌آوری داده‌ها

برای تعیین امکان انجام یک بررسی نظام‌مند کیفی مربوط به الگوهای اعتبارسنجی برنامه‌های تربیت مشاور، جستجوی اکتشافی گسترده در متون پژوهشی انگلیسی و فارسی مربوط در سال ۱۴۰۰ انجام شد. شرایط خاص برای این مطالعه کیفی دامنه ابزارهای مورد استفاده برای جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها را محدود می‌کرد. از این رو بررسی متون ابزار اصلی استفاده شده در این مطالعه و در نوع خود وسیع و عمیق بود. برای بررسی متون از: الف) وب سایت انجمن‌های حرفه‌ای و شورای نهادهای اعتبارسنجی؛ ب) وب سایت دانشگاه‌های دارای برنامه تربیت مشاور اعتبار یافته از این نهادها؛ ج) کتاب‌ها و فصل‌های کتاب و مقالات؛ د) رساله‌ها و پایان‌نامه‌ها؛ به عنوان ابزار اصلی جمع‌آوری داده برای مطالعه فراترکیب استفاده شد.

روند اجرای پژوهش

اطلاعات اولیه به مرور و با تغییرات پیاپی کلید واژه‌های انگلیسی:

accreditation OR quality assurance OR program approval AND model OR pattern OR schema AND mental health OR counseling OR psychology AND preparation OR training AND education AND profession AND curriculum,

و کلید واژه‌های فارسی متناظر آن‌ها: الگو یا مدل یا طرح و اعتبارسنجی یا تضمین کیفیت یا نظارت یا ارزیابی یا تایید برنامه و سلامت روان یا مشاوره یا روان‌شناسی و آماده‌سازی یا تربیت یا آموزش و حرفه و برنامه درسی، به دست آمد.

1. International Registration of Counselor Education Programs
2. Canadian Counseling and Psychotherapy Association
3. New Zealand Association of Counsellors
4. British Association for Counselling and Psychotherapy
5. European Association for Counseling

جستجوی کلیدواژه‌ها به طور مجزا و نیز با ترکیب‌های مختلف در web of science, Spriger, Scopus, ProQuest, Eric, SID, Magiran, Noormags, Civilica, Irandoc, Google Scholar, Google صلاحیت مشاوران را بخصوص در سازمان‌های قوی مورد بحث قرار داده‌اند، پایگاه‌های اطلاعاتی سازمان‌های ارائه کننده خدمات اعتبارسنجی در کشورهای مختلف و منابع چاپی کتابخانه‌های که نظر و دیدگاه‌های حرفه‌ای نسبت به انواع اعتباربخشی (credentialing) مشاوره را بیان می‌کنند، بدون محدودیت زمانی جهت گسترش دامنه تحقیق انجام شد.

برای افزایش روایی و اطمینان از قابل اعتماد بودن یافته‌ها، جمع آوری بی‌طرفانه داده‌ها و انتخاب نمونه، ملاک‌های انتخاب در طول فرایند دنبال شده و هر واحد مرتبط، با انعطاف‌پذیری در مطالعه وارد شدند. این ملاحظات بر اساس باورپذیری، ارتباط با هدف تحقیق و اینکه آیا به اشباع یافته‌ها در ترکیب داده‌ها کمک می‌کنند یا خیر انجام شد. از آنجا که برای تعیین کیفیت یک پژوهش کیفی روش دقیقی تدوین و در یک گزارش مکتوب ارائه نشده است و از طرفی این کار به ندرت منجر به حذف گزارشی می‌شد (Finfgeld-Connett, 2018)، تمام منابع مرتبط بر اساس تناسب^۱ و میزان کمک به اشباع داده‌ها و با دقت قابلیت دسترسی در مبادی معتبر ارزیابی شدند.

از چندسویه سازی نیز با تجزیه و تحلیل و ترکیب رفت و برگشتی داده‌های کیفی در میان اسناد الگوهای مختلف و از میان نتایج مشترکی که محققان مختلف در چارچوب‌های مفهومی این الگوها، با فلسفه‌های متفاوت، روش‌ها و جمع‌آوری داده در کشورهای مختلف، ارائه داده‌اند برای افزایش روایی استفاده شد.

دامنه پایایی را می‌توان با توجه به اینکه آیا تحقیقات دیگر به همین نتایج می‌رسند در نظر گرفت (Creswell, 2013) و با توجه به اینکه در کاوش داده‌ها از منابع ثابت مکتوب و معتبر به جای منابع انسانی استفاده شده است می‌توان انتظار داشت این فراترکیب در زمان انجام آن (۱۴۰۰)، با قابلیت اطمینان بالایی مورد ارزیابی قرار گیرد.

تجزیه و تحلیل و ترکیب داده‌ها

روش فراترکیب کیفی در چارچوب شناخته شده سندلوسکی و باروسو (Sandelowski & Barroso, 2007) که یک الگوی هفت مرحله‌ای برای تحلیل اسناد را پیشنهاد می‌کند به این ترتیب مورد استفاده قرار گرفت:

در مرحله اول هدف کلی پژوهش با توجه به اهمیت و ضرورت مسأله تضمین کیفیت برنامه‌های مختلف تربیت مشاور، پیشنهاد الگویی برای اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور تعیین شد. سؤال اصلی این است که ویژگی‌ها، مؤلفه‌ها و رویه‌های اساسی برای پیشنهاد یک الگوی اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور کدامند. لذا از فراترکیب الگوهای اعتبارسنجی پیشرو به لحاظ تأثیر بر هویت حرفه مشاوره و رشد آن که فراتر از سطح ملی کاربرد داشته و یا به تکمیل یک برنامه جامع کمک می‌کنند برای ارائه الگویی کل‌نگر و پویا بهره برده شده است.

در مرحله دوم با استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی و کلیدواژه‌های ذکر شده به مرور نظام‌مند متون بدون محدودیت زمانی پرداخته شد و با پیشرفت مطالعه جستجو با کلیدواژه‌های حاصل از مطالعات اولیه صورت گرفت.

در مرحله سوم برای انتخاب نمونه مناسب ملاک‌های ورود و خروج تعیین شد و مرور متون با توجه به محدود بودن نمونه و برای بهره‌مندی از ابعاد خاص الگوهای موجود در شکل دادن الگوی نهایی، با انعطاف‌پذیری برای حفظ حساسیت نظری انجام شد. بر این اساس و هدف مطالعه، ارزیابی نهایی انجام و تعداد نمونه به شش سند مذکور در بخش زمینه، نمونه و روش نمونه‌گیری این مطالعه رسید. در مرحله چهارم استخراج و دسته بندی داده‌ها انجام و در جدول ۱ تنظیم شد.

در مرحله پنجم به تجزیه و تحلیل و دسته بندی داده‌های جدول ۱ در جداول جداگانه ۳ تا ۶ در قالب مفاهیم و مقوله‌ها پرداخته شد. در مرحله ششم ارزیابی هر سند جداگانه و سپس در مقایسه با دیگر اسناد ادامه یافت. ارزیابی یک به یک با خواندن چندباره هر کدام تا آشنایی با محتوا و نقاط قوت و ضعف و اهداف و دستاوردهای آن‌ها انجام شد و در ارزیابی تطبیقی بر شناسایی اطلاعات کم و بیش تأکید شده هر یک، سپس تقطیر و اظهار عصاره یافته‌های تحقیق تمرکز شد.

در مرحله هفتم با طبقه‌بندی مقولات به دست آمده از جداول فوق، الگوی نهایی در جدول ۸ تنظیم شد.

یافته‌ها

در دسته بندی داده‌های حاصل از مطالعه منابع مربوط به شش نهاد اعتبارسنجی مشخص شده در جدول‌های تحلیل، چگونگی تأکید هر نهاد بر مقوله‌های به دست آمده را مشخص می‌سازد. در مجموع اشتراکات مشاهده شده بیش از اختلاف‌هایی است که خود ناشی از تفاوت‌های رشدی یا مقررات خاص منطقه‌ای و نیز نامگذاری‌ها می‌باشند.

به طور کلی هدف این پژوهش اکتشاف الگویی با حداقل مؤلفه‌های اساسی برای اعتبارسنجی یک برنامه جامع تربیت مشاور بود. در جدول ۸ سعی شد آنچه از بررسی ویژگی‌ها، مؤلفه‌ها و روند اعتبارسنجی الگوها و برنامه‌های مختلف با توجه به نقاط قوت و ضعف آن‌ها و رعایت اختصار و کاربردی بودن حاصل آمد در چارچوب تضمین کیفیت و تأیید برنامه بین‌المللی IRCEP قالب بندی و به الگویی یکپارچه برای اعتبارسنجی یک برنامه جامع تربیت مشاور توسعه داده شود. IRCEP به عنوان شعبه بین‌المللی CACREP نقش منحصر بفرد خود را در تضمین کیفیت و تأیید برنامه‌های تربیت مشاور در سراسر دنیا و ایجاد شبکه مربیان مشاور، دانشجویان و شاغلان، برای ارتقاء آموزش و تربیت مشاور ایفاء می‌کند. معیارهای IRCEP سطح و واحد تحصیلی خاصی را تعیین نمی‌کنند. با این حال، معیارهای برنامه درسی آن باید در هر برنامه متقاضی بررسی و تأیید، مورد توجه قرار گیرد. این برنامه‌ها باید مجموع تجربیات درسی را ارائه دهند که پایه دانش و توسعه مهارت همه دانشجویان را گسترش دهد. تفاوت عمده‌ای که در الگوی معرفی شده با IRCEP وجود دارد مربوط به در نظر گرفتن گزینه بازدید از محل و نیز امکان تأیید موقت برنامه و لزوم اعتبارسنجی مجدد برنامه‌های تأیید شده در صورت بروز تغییرات اساسی یا دریافت شکایات از برنامه، و الحاق و ادغام برخی مؤلفه‌ها و شاخص‌هایی است که در اسناد بررسی شده مورد نظر بوده و برای توسعه آن به یک الگوی اعتبارسنجی جامع ضروری دانسته شده‌اند.

عنوان	نویسنده	سال نشر	محل نشر	وارد
(۱) professional issues Accreditation of Counselor Education Programs	Larry Steinhauser Richard Bradley	1983	Counselor Education and Supervision, v23 n2 p98-108	-
شرح یافته: ده حوزه راهبردی اولیه در برنامه‌های تربیت مشاور برای تدوین حداقل معیارها مشخص شده که در اصل همان معیارهای امروزی در اعتبارسنجی برنامه‌های تربیت مشاور و بسیار متمرکز بر برنامه‌های کارشناسی ارشد است و بر همان مبنا معیارهای آماده سازی پیشرفته در سطح دکتری نیز گسترش یافته و انتقال اعتبارسنجی آن‌ها از نهاد مربوط به برنامه‌های تربیت معلم به نهاد مختص برنامه‌های تربیت مشاور طرح شده است. سرانجام CACREP به این امر اختصاص یافته و در اولین جلسه رسمی آن تصمیم گرفته شد معیارهای موجود ACES به طور کلی و بعنوان هسته هر برنامه آموزش مشاور در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری اتخاذ و تطبیق داده شود. به این ترتیب معیارهای تخصصی به هر حوزه خاص در درون برنامه اعمال می‌شود که از سویی بر هدف این شورا بر گسترش یک کوشش اعتبارسنجی ملی صحنه می‌گذاشت.				
(۲) Counselor Preparation Programs, Faculty, Trends, 13th Edition	Wendi K. Schweiger, Donna A. Henderson, Kristi McCaskill, Thomas W. Clawson, Daniel R. Collins	2013	Routledge, Taylor & Francis Group	-
شرح یافته: وضعیت توسعه و اعتبارسنجی برنامه‌های آموزشی مشاوره در آمریکا و سایر کشورها مورد بررسی قرار گرفته، داده‌های مطالعه از طریق مصاحبه گردآوری شده و به نقش اساسی مضامین خاص مانند شکل‌گیری سازمان‌های چتری، ایجاد معیارهای ملی برای آموزش مشاوره و اعتبارسنجی و همچنین توسعه کدهای اخلاقی در الگوهای مختلف اشاره شده است. ACA در استرالیا، CCA در کانادا، NZAC در نیوزیلند، ACA در آمریکا، و EAC در اروپا از قوی‌ترین سازمان‌های چتری شناخته شده و آمریکا، بریتانیا و استرالیا از جمله کشورهایی دانسته شده‌اند که بیشترین تأثیر را در گسترش دامنه مشاوره حرفه‌ای داشته‌اند. نویسندگان خاطر نشان می‌کنند که هویت حرفه‌ای روشن در فرهنگ هر کشور و با تدوین معیارهای آموزشی و به رسمیت شناختن افرادی که خود را مشاور می‌نامند، شکل می‌گیرد.				
(۳) Counseling around the world: An international handbook	Thomas H. Hohenshil, Norman E. Amundson & Spencer G. Niles	2015	John Wiley & Sons	-
شرح یافته: متنی منطبق بر تحقیق جنبه‌های مختلف حرفه مشاوره در کشورهایی از همه قاره‌ها با نویسندگانی است از طیف مربیان، مشاوران حرفه‌ای، و دانشمندان سراسر جهان که در تجزیه و تحلیل خود چالش‌های آینده حرفه مشاوره در سطح جهانی و جهت‌گیری‌های آتی آن را برای کسب اعتبار به رهبری NBCC International و IRCEP در توسعه جهانی مشاوره و در چارچوب مأموریت Chi Sigma Iota ^۱ در شبکه سازی و اشتراک گذاری تجارب ارتقاء حرفه مشاوره بین کشورها بیان کرده‌اند.				

واقعیت آن است که نشانگرهای تقریباً نامحدودی برای ارزیابی و تضمین کیفیت یک برنامه می‌توان متصور بود و لذا این سؤال که کدام شاخص‌ها را می‌توان واقعاً ضروری دانست به حیطه مسئولیت اساسی آن برنامه و میزان پاسخگویی آن برمی‌گردد. به این معنی که بتواند شواهدی را ارائه دهد که امکان تصمیم‌گیری در مورد رعایت معیارهای تعیین شده را فراهم آورد. به عنوان مثال، توجه به ارزش‌ها و هنجارها ممکن است در برنامه‌ها و شرایط مختلف اقتضائات متفاوت ولی شواهد قانع‌کننده‌ای داشته باشد.

الگویی که به این روش توسعه یافته و به شرح مراحل که در ادامه آمده است در جدول ۸ به عنوان دستاورد و نتیجه اصلی این مطالعه ارائه شده، شامل سه عامل، شش ملاک و هجده نشانگر اساسی (به تفکیک در جدول ۱ و شکل ۱ و ۲ ضمیمه)، شش ویژگی و شش گام اقدام (تصویر ۳

و ۴ ضمیمه) است که می‌تواند مورد بحث یا توافق نظر در جهت تضمین کیفیت برنامه تربیت مشاور قرار گرفته و یا در شرایط مختلف و با توجه به مقتضیات بومی مورد اقدام پژوهی قرار گیرد.

سه نمونه از شرح یافته‌های اولیه در نتیجه مرور متون برای دستیابی نظام‌مند به داده‌های کیفی قابل مقایسه و تحلیل جامع فراترکیب در ادامه ارائه شده است:

به طور خاص منظور از این مرور نظام‌مند کیفی کسب بینش بیشتر در مورد عوامل مرتبط با تربیت مشاور و درک کاملتری از نوع شیوه مؤثرتر و بالقوه مفیدتر برای اعتبارسنجی و بهبود کیفیت آن بوده است با این سوالات که الف) عوامل تاریخی و زمینه‌ای توسعه تربیت مشاور چه بوده‌اند (چراپی)، ب) کدام عوامل اثربخشی راهبردهای تربیت مشاوره را تسهیل کرده‌اند (چیستی) و ج) این راهبردها چگونه بهینه سازی شده‌اند (چگونگی). یافته‌های اولیه به شرح نمونه‌های فوق مسیر توسعه حرفه مشاوره و جهت‌گیری آن را از طریق توسعه معیارها و نظارت بر آن‌ها آشکار ساخته، حوزه‌های اولیه و نهادهای پیشرو و تأثیرگذار را شناسایی می‌کنند. تدوین کدهای اخلاقی و تعیین معیارهای تربیت مشاور بر اساس آن در کنار مسائل مربوط به اعتبارسنجی و اعطای گواهینامه از مهمترین مشخصه‌های این نهادها بوده است که نشان دهنده اقدامات اساسی است که در هر کشور به دنبال رشد تقاضا برای ارائه خدمات مطمئن آموزشی و بهداشتی از سوی سازمان‌های مشاوره‌ای و نیز در تلاش برای تعریف مشاوره به عنوان حرفه‌ای متمایز و معتبر در کنار سایر حرفه‌های یاری‌رسان صورت گرفته است. در این میان آمریکا، بریتانیا و استرالیا بیشترین تأثیر را در گسترش دامنه مشاوره حرفه‌ای داشته و سازمان‌های اصلی یا چتری مشاوره در هر کشور که سکاندار امور حرفه‌ای سازی آن بوده‌اند، نقش مهمی در ایجاد حداقل معیارهای آموزشی ایفاء کرده‌اند. برخی از نمونه سازمان‌های چتری قوی عبارتند از ACA در استرالیا، CCA در کانادا، NZAC در نیوزیلند، ACA در آمریکا، و EAC در اروپا، که بنا به هدف این مطالعه و ملاک‌های ورود، اسناد نهادهای اعتبارسنجی مرتبط با آن‌ها به عنوان واحدهای تحلیل انتخاب شدند. ملاک‌های تعیین شده کمک کرده‌اند عناصری را بررسی کنیم که مورد توافق بیشتری در سطح بین‌المللی بوده و از این رو به صورت بندی الگوی اعتبارسنجی کاربردی جامع‌تری دست یابیم.

جدول ۱

نمونه دسته بندی ویژگی‌ها، مؤلفه‌ها و روندهای اعتبارسنجی و نقاط قوت و ضعف آن‌ها در یکی از اسناد مورد بررسی نهایی

(CACREP, 2016)

فلسفه - ماهیت وجودی: فرایند داوطلبانه خودسنجی و بازبینی خارجی برنامه‌ها برای تعیین اینکه آیا و چگونه معیارهای برنامه رعایت شده‌اند؛ وضعیتی که به عموم نشان می‌دهد یک برنامه به حفظ و ارتقاء کیفیت آموزشی خود متعهد است.

اصول- مبانی نظری: تلاش برای ساده سازی و شفاف سازی الزامات اعتبارسنجی و خودداری از توضیحات اضافی و گمراه کننده؛ تشویق نوآوری برنامه در برآورده کردن هدف و روح معیارهای تعیین شده به راه‌های مختلف و انتخاب خود؛ فقدان ارجاعات متعدد به هر حوزه محتوایی خاص به معنای لزوم پرداختن برنامه‌ها به تمام محتوای مورد نیاز با امکان انتخاب سطح تأکید برای برنامه بر هر حوزه؛ لزوم پرداختن دانشجویان به دانش و مهارت در سراسر برنامه درسی و نشان دادن آن در تمایلات حرفه‌ای؛ لزوم ارائه مدارک از سوی برنامه دال بر رعایت معیارها یا فراتر از آن‌ها؛

اهداف- چشم انداز: جلب اطمینان از فارغ‌التحصیلی دانشجویان با هویت مشاور حرفه‌ای قوی با فرصت‌هایی برای تخصص در یک یا چند زمینه؛ ترویج حرفه مشاوره

رسالت- ارزش‌ها: آمادگی فارغ التحصیلان برنامه های معتبر CACREP برای اشتغال در سلامت روان، خدمات انسانی، آموزش، تمرین خصوصی، دولت، ارتش، تجارت و صنعت.

نقاط قوت - ضعف: امکان تأیید هر دو برنامه آماده سازی فارغ التحصیلی از کارشناسی ارشد به عنوان متخصصان مشاوره و دکتری برای آموزش، نظارت و مشاوره؛ وجود معیارهای مشخص در حوزه ها و مراتب مختلف به طور پیوسته، برنامه درسی بر اساس شایستگی های اصلی عمومی؛ تعیین ساعات و طول مدت آموزش؛ معیارهای مشخص کارورزی؛ وجود معیارهای قضاوت ناظران و نظارت در مراحل مختلف، معیارهای ارزیابی برای مؤلفه های مختلف برنامه؛ استفاده از خودارزیابی و ارزیابی بیرونی و سطوح سه‌گانه اعطای اعتبار و حفظ آن به صورت دوره ای برای ارتقاء برنامه؛ ایجاد فرایند تضمین کیفیت و تأیید برنامه‌های تربیت مشاور در سطح جهانی. - عدم تصریح معیارهای خودآگاهی، بلوغ و ثبات.

درونداد: محیط یادگیری شامل: مؤسسه (توان تأمین همه منابع مورد نیاز برنامه، دانشجویان، و کارکنان برای موفقیت در تربیت و تحقق اهداف)، واحد دانشگاهی (حداقل ساعات مورد نیاز در حوزه‌های مختلف تخصصی؛ عدالت اجتماعی در پذیرش؛ شرایط پذیرش؛ شرح وظایف اخلاقی و حرفه‌ای و تجربیات رشد شخصی؛ کتابچه دانشجوی حاوی شرح رسالت، مقررات، انتظارات متقابل)، هیأت علمی و کارکنان؛ هویت حرفه ای مشاور شامل: مبانی برنامه، برنامه درسی هسته مشاوره (شامل: جهت گیری مشاوره حرفه‌ای و عملکرد اخلاقی، تنوع اجتماعی و فرهنگی، رشد و توسعه انسان، توسعه شغلی، مشاوره و روابط یاری‌رسان، مشاوره گروهی و کار گروهی، سنجش و آزمون، تحقیق و ارزیابی برنامه؛ و حوزه‌های تخصصی (اعتیاد، شغلی، مشاوره سلامت روان بالینی، مشاوره توانبخشی بالینی، مشاوره دانشگاهی و امور دانشجویی، مشاوره ازدواج، زوج و خانواده، مشاوره مدرسه).

فرایند: تمرین عملی شامل: تمرین عملی حرفه‌ای سطح پایه، کارآموزی، کارورزی، نظارت بالینی، بار دوره کارآموزی و کارورزی.

برونداد: ارزیابی برنامه شامل: دستیابی برنامه به اهداف خود و خلاصه نتایج ارزیابی برنامه، اصلاحات برنامه، تعداد فارغ التحصیلان سال تحصیلی گذشته، نرخ قبولی در آزمون های تأیید صلاحیت، نرخ ورود به تحصیلات تکمیلی، نرخ اشتغال به کار؛ سنجش دانشجویان شامل شناسایی نشانگرهای عملکردی کلیدی مربوط به یادگیری دانشجویان در هر یک از هشت حوزه اصلی و نیز حوزه(های) تخصصی هر دانشجو و اندازه گیری یادگیری دانشجویان با مقیاس‌های چندگانه در چند مرحله زمانی و بررسی یا تجزیه و تحلیل داده‌ها؛ ارزیابی هیأت علمی شامل ایجاد فرصت‌های منظم و قاعده‌مند برای دانشجویان که استادان و ناظران برنامه آموزشی، کارآموزی و کارورزی را ارزیابی کنند.

(CACREP, 2016)

بازنگری خود: مستندی از خود ارزیابی که نشان دهد برنامه چگونه معیارها و الزامات اعتبارسنجی را تأمین کرده است، ارائه درخواست: ارائه درخواست اعتبارسنجی به همراه گزارش خود ارزیابی و توضیحی که نشان دهد چگونه معیارهای پایه در برنامه درسی رعایت شده‌اند، بازبینی خارجی: اعزام تیم بازدید از محل برای بررسی اطلاعات ارائه شده در خودارزیابی و ایجاد فرصتی برای کسب اطلاعات بیشتر و روشن شدن آن‌ها و نیز مصاحبه با دانشجویان، ناظران و مدیران برنامه، بررسی گزارش تیم بازدید کننده از سوی شورای اعتبارسنجی و تصمیم‌گیری در مورد تأیید برنامه، تصمیم‌گیری برای اعطای اعتبار: برنامه‌هایی که کاملاً تأیید می‌شوند به مدت ۸ سال اعتبار خواهند داشت، برنامه‌هایی که اکثر معیارها را رعایت کرده‌اند اما لازم است اصلاحاتی جزئی داشته باشند به مدت دو سال اعتبار خواهند داشت و لازم است در بررسی بعدی به وضعیت مناسب رسیده باشند تا اعتبار کامل بدست آورند، برنامه‌هایی که به الزامات و استانداردها دست نیافته باشند رد اعتبار می‌شوند، واریز هزینه: در صورت تأیید برنامه، پیگیری بررسی‌ها و پرداخت شهریه‌های دوره‌ای آن، حفظ اعتبار: برنامه‌ای که اعتبار کامل هشت ساله دریافت می‌کند باید قبل از انقضای تاریخ اعتبار، در خواست اعتبارسنجی و گزارش خود ارزیابی را برای اعتبارسنجی مجدد برنامه ارسال کند.

تربیت مشاور

داده‌های دسته بندی شده در جدول ۱ ویژگی‌های CACREP را از نظر فلسفه و ماهیت وجودی، اصول و مبانی نظری، اهداف و چشم انداز، رسالت و ارزش‌ها، و نقاط قوت و ضعف؛ همچنین مؤلفه‌های اساسی را با نگرش سیستمی و روند اعتبارسنجی را با برجسب گذاری عناصر، به عنوان نمونه‌ای از عملیات انجام شده برای هر یک از شش مورد بررسی نهایی، به دست می‌دهد. در ادامه مؤلفه‌های الگوی تضمین کیفیت و تأیید برنامه‌های تربیت مشاور (IRCEP) در جدول ۲ به عنوان چارچوب انتخابی مشخص شد تا نقطه شروعی برای محتوا و مقایسه یافته‌های الگوهای اعتبارسنجی پیشرو برنامه تربیت مشاور و پیشنهاد الگویی برای یک برنامه جامع باشد. در جدول‌های ۳ تا ۶ سعی شده است مفاهیم مشابه با وجود تفاوت واژگان شناسایی و طیف‌های مرتبط در الگوهای مختلف جستجو و در چارچوب انتخابی مقوله‌بندی شده و در نهایت در جدول ۸، در ترکیب حاصل از مطالعه کلی وارد شوند.

جدول ۲

فرآیند بررسی تضمین کیفیت و ثبت بین المللی برنامه‌های آموزشی مشاوره (IRCEP (2016)

۱. بیانیه مکتوب مأموریت برنامه، اهداف، برنامه درسی و معیارهای انتخاب دانشجو
۲. وجود یک فرد معین که مسئول نظارت بر دوره‌های ارائه شده است.
۳. برخورداری از مربیان و استادان مشاور و منابع دیگر با کیفیت و کفایت مناسب برای دستیابی به مأموریت و اهداف برنامه
۴. وجود رویه‌هایی برای ارزیابی دانشجویان در برنامه
۵. ارائه تجربیات درسی برای گسترش پایه دانش همه دانشجویان در برنامه بر اساس حوزه‌های زیر (این دو حوزه برای تربیت مشاوران شایسته صرف نظر از فرهنگ، کشور، منطقه، محیط کاری یا سیستم آموزشی ضروری تلقی می‌شوند):
الف) مهارت‌ها و تمرین‌های مشاوره
- مهارت‌های ارتباطی / مشاوره
- نظریه‌ها و تکنیک‌ها
- رشد انسان
- تمرین میدانی تحت نظارت
ب) درک زمینه اجتماعی و هنجارهای کار به عنوان مشاور
- اصول اخلاقی
- هنجارهای اجتماعی
- تنوع و تفاوت‌ها
- هویت حرفه‌ای
- تحقیق و ارزیابی
۶. ارائه مستندات واجد شرایط فعالیت بودن برنامه

تربیت مشاور

- ۱- ارائه درخواست بر روی دیسک یا فلش به زبان انگلیسی و قابل خواندن در همه پلتفرم‌های رایانه با برچسب نام برنامه و تاریخ ایجاد دیسک
- ۲- واریز هزینه درخواست غیر قابل استرداد ۱۰۰۰ دلار آمریکا
- دو بخش کلیدی درخواست:
  - الف. نسخه تکمیل شده فرم درخواست شامل امضای نمایندگان کلیدی برنامه
  - ب. شرح روایتی نحوه برآورده شدن ۶ معیار مشخص شده IRCEP همراه با اسناد پشتیبانی برای تأیید اطلاعات ارائه شده
  - ۳- ارائه اطلاعات تماس ضروری
  - ۴- ارائه نام دو مشاور متخصص غیر وابسته به برنامه از همان منطقه یا کشور برنامه متقاضی اعتبارسنجی برای پاسخ به سوالات احتمالی بازرینان IRCEP
  - ۵- فرایند بررسی توسط بازرینان چندگانه با انتصاب یکی از اعضای کمیته راهبری IRCEP برای ریاست بررسی درخواست، و بحث و بررسی در مورد درخواست طی ۶ هفته انجام می‌شود.
  - ۶- رییس کمیته بازرینان نظرات، سوالات، دغدغه‌ها و توصیه‌های اعضا را جمع‌آوری و گام‌های مناسب بعدی را بر اساس آن در یکی از ۴ مورد زیر صورت‌بندی می‌کند:
    - الف. در صورت توافق نظر بازرینان برای پذیرش و تأیید درخواست ثبت، با توصیه رییس کمیته بازرینان، برنامه توسط هیأت CACREP برای فهرست شدن در ثبت برنامه تأیید می‌شود.
    - ب. در صورت نیاز بازرینان به اطلاعات بیشتر، با نظر رئیس کمیته بازرینان، کارمندان IRCEP از برنامه متقاضی درخواست اطلاعات بیشتر می‌کنند.
    - ج. در صورت دغدغه‌مندی بازرینان در درک زمینه فعالیت برنامه، با نظر رییس کمیته بازرینان، با کارشناسان محلی مشخص شده در فرم درخواست مشورت می‌شود.
    - د. در صورت اعتقاد بازرینان به برآورده نشدن الزامات IRCEP از سوی برنامه، با نظر رئیس کمیته بازرینان، در مکاتباتی با برنامه، ضمن بیان موارد نقص برنامه در مورد بازپرس‌گیری درخواست بررسی برنامه، سؤال می‌شود.
    - ۷- در صورت تأیید درخواست برنامه، تأییدیه برای یک دوره حداکثر هفت (۷) سال اعطا می‌شود.
    - ۸- برنامه‌های تأیید شده برای حفظ موقعیت خود موافقت می‌کنند گزارش پیشرفت سالانه و هزینه ثابت ۲۰۰ دلار آمریکا را تا پایان ماه ژانویه هر سال پرداخت کنند.

در جدول ۳، به بنیادی‌ترین سؤال و یا چرایی اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور پرداخته شده است. با مقایسه بین ویژگی‌های یافت شده هر الگو در دسته‌بندی صورت گرفته به صورت بندی ویژگی‌های الگوی مورد نظر پرداخته شد تا به درکی روشن‌تر از انتظارات متصور از آن دست یابیم. به عبارتی با به اشتراک گذاشتن فرضیات فلسفی، عقاید، باورها و جهت‌گیری‌های مختلف و تلاش برای بازتعریف رسالت کلی این برنامه‌ها، اهداف، ارزش‌ها، چشم‌انداز و اصول و مبانی نظری آن‌ها ممکن است به یک توافق و تأثیرگذاری همه‌جانبه در مقایسه با پرداختن به جزء به جزء قسمتی از آن رسید. به عنوان مثال وقتی مراجع محوری و توجه به نیاز مخاطبان در دیدگاه فلسفی این الگوها قرار می‌گیرد خواه هدف‌گذاری‌ها و معیارهای منابع لازم، برنامه درسی، گزینش‌ها، ارزیابی‌ها حول این نیازسنجی و میزان برآوردن آن شکل می‌گیرد. در این جدول با توجه به خصوصیات یافت شده از اسناد نهایی مورد بررسی، به دسته‌بندی طیف مفاهیم در مقولات مذکور پرداخته و روشن‌سازی شده است.

جدول ۳

تجزیه و تحلیل ویژگی‌ها در اسناد نهایی

مقوله‌ها	مفاهیم	==NZAC ¹ = CCPA = PACFA .. BACP .CACREP +EAC (2020) (2002) (2020) (2015) (2016)
مفاهیم وجودی- فلسفی	فرایند داوطلبانه خودسنجی و بازرینی خارجی برای تعیین رعایت معیارها و چگونگی آن	-
	فرایند داوطلبانه غیر دولتی بازرینی خود و بازرینی خارجی به منظور ارزیابی، ارتقاء و بازشناسی عمومی تربیت با کیفیت در مشاوره و روان‌درمانی در موسسات و برنامه‌های آموزش عالی و بررسی برنامه‌ها برای اطمینان از تامین ملاک‌های روان‌درمانی و قضاوت در مورد درجه‌ای که یک دوره معیارهای PACFA را در نیاز به روشن سازی محتوای آموزشی ضروری، سطوح و حجم یادگیری، مطابق با چارچوب صلاحیت‌های استرالیا، برای ورود به حرفه‌های مشاوره و روان‌درمانی برآورده کرده و به اهداف اعلام شده مدل تربیتی خود دست یافته است	.. فرایند داوطلبانه غیر دولتی بازرینی خود و بازرینی خارجی به منظور ارزیابی، ارتقاء و بازشناسی عمومی تربیت با کیفیت در مشاوره و روان‌درمانی در موسسات و برنامه‌های آموزش عالی و بررسی برنامه‌ها برای اطمینان از تامین ملاک‌های روان‌درمانی و قضاوت در مورد درجه‌ای که یک دوره معیارهای PACFA را در نیاز به روشن سازی محتوای آموزشی ضروری، سطوح و حجم یادگیری، مطابق با چارچوب صلاحیت‌های استرالیا، برای ورود به حرفه‌های مشاوره و روان‌درمانی برآورده کرده و به اهداف اعلام شده مدل تربیتی خود دست یافته است
	تحقق اهداف	.. بهبود مستمر مؤسسات آموزشی و برنامه‌های آموزشی، آزمایش‌های صحیح آموزشی و نوآوری سازنده
	== حمایت از آموزش مشاور و توسعه حرفه‌ای که ادغام نظریه مشاوره، تحقیق و عمل را ترویج می‌کند به طوریکه با الزامات معاهده وایتانگی ^۲ سازگار باشد	==
	موقعیت (مبین تعهد برنامه‌ها به	- وضعیت مبین تعهد برنامه‌ها به حفظ و ارتقاء کیفیت آموزشی در پاسخگویی روزآمد به نیازهای روزافزون

۱. علامت‌ها (== + -) برای ارجاع هر داده به نهاد مربوط است.

2. Te Tiriti o Waitangi

- پیمان وایتانگی، پیمانی است که اولین بار در ۶ فوریه ۱۸۴۰ توسط کاپیتان ویلیام هابسون به عنوان کنسول ولیعهد بریتانیا و روسای مائوری (rangatira) از جزیره شمالی نیوزیلند امضا شد. این سند به دلایل تاریخی، قانون اساسی سیاسی ایالت و اسطوره‌های ملی نیوزیلند از اهمیت اساسی برخوردار است و نقش مهمی در چارچوب‌بندی روابط سیاسی بین دولت نیوزیلند و جمعیت مائوری، به‌ویژه از اواخر قرن ۲۰ دارد (Wikipedia, 2022).

مقاله‌ها	مفاهیم	-CACREP +EAC .BACP .. PACFA = CCPA ==NZAC ¹ (2016) (2015) (2021) (2020) (2002) (2020)
	ایجاد، حفظ و ارتقاء کیفیت آموزش، تمرین، نظارت و تحقیق و عملکرد حرفه‌ای همگام با تحولات تدریس- یادگیری و نیاز روز جامعه، برای صیانت از حقوق دانشجویان و منافع عمومی (	+ نتیجه توافق بین رویکردها، فرهنگ‌ها و شخصیت‌های مختلف اروپایی در ارائه معیارهای تعالی در پاسخگویی روزآمد به نیازهای روزافزون . میل به عدالت اجتماعی در روابط با اعضا، جامعه، کمیته‌ها و دولت در دفاع از مشاوره به عنوان یک گزینه حیاتی و مبتنی بر شواهد در تغییر زندگی افراد، خانواده‌ها و جوامع . حمایت از اعضا و همراهی با آنها در طول زندگی حرفه‌ای در ایجاد تغییرات مثبت و رفاه روانی مراجعان با ترویج و تسهیل تحقیقات و پایبندی حرفه‌ای به معیارها و ارتقاء معیارهای اخلاقی و حرفه‌ای .. نیاز به تطابق یادگیری با تحولات در سامانه‌های یادگیری الکترونیکی و فن‌آوری‌های آموزشی .. صیانت از منافع دانشجویان، منافع عمومی و بهبود کیفیت تدریس، یادگیری، تحقیق و عملکرد حرفه‌ای .. پاسخگویی به نیازهای سلامت و تندرستی اجتماعی و روانی
	ارائه رویه‌ها و معیارهای اعتبارسنجی (برای برنامه‌های تربیت مشاور در سطوح و موسسات مختلف با تأکید بر الزامات حرفه‌ای مشترک ضمن پشتیبانی، مشورت و دریافت بازخورد)	+ تعیین شایستگی‌های اصلی تقریباً پایایی انجام مشاوره و فهرست کردن آنها به صورت شایستگی‌های بین فرهنگی با مشورت و دریافت بازخورد از سراسر اروپا برای تدوین حداقل معیارها در چارچوب فلسفه راهنمای خود + ایجاد رویه‌هایی برای اعتبارسنجی فردی در کشورهایی که زیرساخت‌های لازم در آنها فراهم نیست = ارائه رویه‌ها و معیارهای اعتبارسنجی برنامه‌های تربیت مشاور در سطح کارشناسی ارشد برای دانشگاه‌های داوطلب اعتبارسنجی در پی نگرانی‌های مداوم در خصوص معیارهای تربیت مشاور در کانادا == ارائه معیارهای فراگیر برای اعتبارسنجی برنامه NZAC توسط این حرفه با در نظر گرفتن معیارهای اعتبارسنجی که پیشتر از طریق مقامات آموزشی وجود داشته است
	تلاش برای ساده و شفاف‌سازی الزامات اعتبارسنجی و پرهیز از توضیحات اضافی و گمراه‌کننده	== ایجاد و حفظ و ارتقاء معیارهای بالای حرفه‌ای برای عمل مشاوره، نظارت، تحقیق، و آموزش مشاور == تدوین معیارهای حرفه‌ای مشاوره و آموزش مشاور براساس اصول و ارزش‌های NZAC
	تلاش برای ساده و شفاف‌سازی الزامات اعتبارسنجی و پرهیز از توضیحات اضافی و گمراه‌کننده	- تلاش برای ساده‌سازی و شفاف‌سازی الزامات اعتبارسنجی و خودداری از توضیحات اضافی و گمراه‌کننده = توسعه راهبردهای بازاریابی برای علاقه‌مندی دانشگاه‌ها به اعتبارسنجی برنامه‌های تربیت مشاور = همکاری با مؤسسات و آژانس‌های استانی و فدرال و نیز سایر گروه‌های حرفه‌ای در ارتقای معیارهای بالای آموزش مشاور + ارائه مشاوره به سازمان‌ها برای برآورده کردن معیارهای EAC در اعتبارسنجی مشاور
	تشویق نوآوری برنامه در برآورده کردن هدف و روح معیارهای تشویق شده به راه‌های مختلف و انتخاب خود	- تشویق نوآوری برنامه در برآورده کردن هدف و روح معیارهای تعیین شده به راه‌های مختلف و انتخاب خود - لزوم پرداختن برنامه‌ها به تمام محتوای مورد نیاز با امکان انتخاب سطح تأکید برای برنامه بر هر حوزه .. تشویق آزادی نهادی، بهبود مستمر مؤسسات آموزشی و برنامه‌های آموزشی، آزمایش‌های صحیح آموزشی و نوآوری سازنده
	لزوم پرداختن دانشجویان به دانش و مهارت در سراسر برنامه درسی و نشان دادن آن در تمایلات حرفه‌ای	.. یک فارغ‌التحصیل از این دوره معتبر مشاوره و روان‌درمانی برای عضویت در PACFA الزامات دو مرحله ثبت یا عضویت موقت و ثبت یا عضویت کامل را می‌گذراند
	لزوم پرداختن دانشجویان به دانش و مهارت در سراسر برنامه درسی و نشان دادن آن در تمایلات حرفه‌ای	== اعتبارسنجی برنامه NZAC به معیارهای عضویت NZAC برمی‌گردد: الف) از ژانویه ۲۰۱۹ عضویت NZAC به عنوان حداقل صلاحیت محسوب می‌شود و متقاضیان باید مدرک مشاوره معتبر طبق این معیارها داشته باشند. ب) عضویت موقت NZAC به دو گروه از افراد اعطاء خواهد شد الف) فارغ‌التحصیلان برنامه‌های کارشناسی معتبر NZAC (یا مدرک مشاوره معادل)، و ب) دانشجویان فعلی یا فارغ‌التحصیلان برنامه‌های کارشناسی ارشد معتبر NZAC به شرطی که این متقاضیان دویست ساعت مشاوره تحت نظارت را تکمیل کرده باشند و مراحل بازرسی پلیس را طی کرده باشند؛ دانشجویان فارغ‌التحصیل از برنامه‌های معتبر از ژانویه ۲۰۱۹ دارای عضویت موقت NZAC هستند
	لزوم ارائه مدارک از سوی برنامه دال بر رعایت معیارها یا فراتر از آنها	+ اعضای EAC باید از این منشور پیروی کنند و نباید برای معیارهای اخلاقی پایین‌تر از معیارهای تعریف شده در این منشور کار کنند + انجمن‌ها و سازمان‌های ملی آزادند تا معیارهای سخت‌گیرانه‌تری را برای اعضای خود در ایالت‌های ملی خود اعمال کنند .. برای درخواست اعتبارسنجی، باید بتوان نشان داد که معیارهای لازم برآورده شده است و یک فرآیند درخواست و ارزیابی دقیق تکمیل شود. همه طرح‌های اعتبارسنجی نیاز به عضویت فعلی و مداوم در BACP دارند

مفاهیم	مقوله‌ها
<p>==NZAC¹ = CCPA = PACFA .. BACP .CACREP +EAC (2020) (2002) (2020) (2015) (2016)</p> <p>= تنظیم سند اعتبارسنجی بر اساس بر اساس رویه‌های^۱ (CGCA) و^۲ (CPA) و CACREP</p> <p>= نظارت و مدیریت برنامه اعتبارسنجی CCPA، شامل ارائه ارزیابی حرفه‌ای و فراگیر برنامه‌های آموزش مشاور</p> <p>= بررسی دوره‌ای رویه‌ها و معیارهای اعتبارسنجی CCPA و ارائه توصیه‌هایی برای تغییر به هیئت مدیره CCPA</p> <p>= تدوین و اجرای برنامه‌ای برای آموزش بازدیدکنندگان سایت تربیت مشاور</p> <p>= تهیه اسناد و ابزارهای مورد نیاز برای اداره برنامه اعتبارسنجی</p> <p>= تدوین خط مشی‌ها و رویه‌های مربوط به عملکرد شورا و ارائه توصیه‌های مربوط به این موارد به هیئت مدیره CCPA</p> <p>= تعامل از طریق رئیس CCPA با سایر عوامل حاکمیت ساختار CCPA در مورد مسائل مربوط به اعتبارسنجی</p> <p>.. تنظیم سند مبتنی بر معیارهای 2001 CACREP</p> <p>.. معیارهای آموزشی و نظارتی برای سطح پایه که مقطع کارشناسی است تدوین شده است که مبتنی بر معیارها و سطوح یادگیری چارچوب کیفیت استرالیا^۳ (AQF)</p> <p>.. الزامات «حین آموزش»^۴ که عبارت است از رعایت معیارهای حداقلی محتوای آکادمیک، توسعه مهارت و عملکرد تحت نظارت</p> <p>.. آموزش و تربیت در زمینه مشاوره و روان درمانی باید با مدرک تأیید شده توسط آژانس معیارهای کیفیت آموزش عالی^۵ (TEQSA) یا اداره کیفیت مهارت‌های استرالیا^۶ (ASQA) در سطوح کارشناسی یا کارشناسی ارشد (سطح ۷ تا ۹ AQF) انجام شود</p> <p>.. اعمال الزامات حداقل حجم یادگیری ذکر شده در سند برای هر برنامه ای، چه در مقطع کارشناسی و چه در مقطع کارشناسی ارشد</p> <p>== ارائه معیارهای فراگیر برای اعتبارسنجی برنامه با در نظر گرفتن معیارهای اعتبارسنجی که بیشتر از طریق مقامات آموزشی وجود داشته است به عنوان معیاری برای راهنمایی مؤسسات آموزش عالی در آموزش مشاوران حرفه‌ای</p>	<p>تنظیم سند و بازنگری‌های دوره‌ای آن با توجه به عناصر اساسی و کاربردی رویه‌ها و معیارهای موجود و در مشورت و هماهنگی با خبرگان برنامه‌های تربیت مشاور و اعتبارسنجی</p>
<p>- جلب اطمینان از فارغ‌التحصیلی دانشجویان با هویت مشاور حرفه‌ای قوی با فرصت‌هایی برای تخصص در یک یا چند زمینه</p> <p>. انتخاب یک متخصص که در فهرست BACP ثبت شده است به مشتری این اطمینان را می‌دهد که درمانگر او معیارهای مهارت و عملکرد اخلاقی مورد انتظار را برآورده می‌کند</p> <p>== کمک به مراجعان برای دریافت خدماتی متناسب با نیازهای خود</p> <p>== توسعه سیاست های مشترک در مورد مسائل مشاوره و انتقال نظرات در مورد این موضوعات به مردم، دولت و سایر مقامات مربوطه</p> <p>== اطمینان از ایجاد، حفظ و ارتقای معیارهای حرفه‌ای و ارتقاء منافع و جایگاه عمومی حرفه مشاوره</p>	<p>جلب اطمینان از فارغ‌التحصیلی دانشجویان با هویت مشاور حرفه‌ای قوی با فرصت‌هایی برای تخصص در یک یا چند زمینه</p> <p>کمک به مخاطبان برای اطمینان از انتخاب خدماتی با معیارهای متناسب با نیازهای خود</p> <p>کمک به مدیران و هیأت علمی برنامه‌های تربیت مشاور برای ارزیابی تحقق اهداف و بهبود منابع خود</p>
<p>- ترویج حرفه مشاوره</p> <p>+ تصدیق، احترام و رسیدگی به تفاوت‌های بین کشورهای اروپایی و اجتناب از تلاش‌های سیاسی و ارتقاء مسیر شغلی به سمت «مشاوره بدون مرز»</p> <p>= ترویج بررسی و ارزیابی مستمر برنامه‌های موجود آموزش مشاوران</p> <p>.. ارتقاء ثابت کیفیت و تعالی در تعلیم و تربیت در روان‌درمانی و مشاوره و در نتیجه ارائه مزایای ملموس برای دانشجویان بالقوه، و همچنین عموم مردم محلی، ملی و بین‌المللی که مصرف‌کنندگان خدمات روان‌درمانی یا مشاوره هستند (از جمله حرفه‌ها و نهادهای ارجاع دهنده)، و خود انطباقی رشته روان‌درمانی و مشاوره.</p> <p>== ارتقا خدمات مشاوره مؤثری مطابق با تعهدات مندرج در معاهده وایتانگی</p>	<p>توسعه مداوم و رسمیت بخشی به حرفه مشاوره از طریق بررسی و ارزیابی مستمر و ثبت برنامه‌های تأیید شده تربیت مشاور که الزامات حرفه‌ای مشترک ضروری برای آموزش و تربیت مشاور را با احترام به تفاوت‌ها در ارتقاء مسیر شغلی دنبال می‌کند</p>

1. Canadian Guidance and Counselling Association
2. Canadian Psychological Association
3. Australian Qualifications Framework
4. In-training
5. Tertiary Education Quality and Standards Agency
6. Australian Skills Quality Authority

مقاله‌ها	مفاهیم	-CACREP +EAC .BACP .. PACFA = CCPA ==NZAC ¹ (2016) (2015) (2021) (2020) (2002) (2020)
تربیت مشاور	تدوین معیارهای متمرکز بر الزامات حرفه‌ای مشترک برای برنامه‌های مختلف تربیت مشاور در سراسر کشور جهت آمادگی فارغ التحصیلان برای اشتغال	- آمادگی فارغ التحصیلان برنامه های معتبر CACREP برای اشتغال در سلامت روان، خدمات انسانی، آموزش، تمرین خصوصی، دولت، ارتش، تجارت و صنعت + شناسایی شایستگی‌های اصلی برای مشاوران اروپایی و ارائه توصیه‌هایی به هیأت اجرایی EAC در مورد دستورالعمل‌های آموزشی و معیارهای حرفه‌ای برای مشاوران در سراسر اروپا = ارتقاء معیارهای بالا در آموزش پیش از خدمت مشاوران حرفه ای .. تدوین معیارهای آموزشی براساس معیارها و سطوح یادگیری چارچوب مدارک استرالیا (AQF) مطابق اصل کلیدی حجم یادگیری در آن که عبارت است از: «مدت تمام فعالیت های مورد نیاز برای دستیابی به نتایج یادگیری مشخص شده برای نوع خاصی از صلاحیت»
	تأیید برنامه‌هایی که با این معیارها مطابقت دارند و تداوم ثبت آن‌ها در ارزیابی‌های مستمر	.. تدوین معیارهای تربیت مشاور و نیز روان‌درمان‌گر برای تعیین حداقل سطح ورود به حرفه به جای روش‌های خاص مد نظر این حرفه‌ها، با مدرک حداقل لیسانس، یا کارشناسی ارشد با تجربه عملی تحت نظارت اضافه‌تر . ثبت سابقه متخصصان مشاوره‌ای که حداقل معیارهای کیفیت توصیه شده را برآورده می‌کنند یا از آن‌ها فراتر می‌روند، این معیارها آموزش، نظارت، توسعه حرفه‌ای مستمر و تعهد قراردادی به چارچوب اخلاقی برای حرفه مشاوره را پوشش می‌دهند
تربیت مشاور	ایجاد شبکه‌های مربیان مشاور، دانشجویان و شاغلان برای گفتمان اعضا در جهت پیشرفت، ارتقاء و تعالی بیشتر در تربیت مشاور	.. دستیابی به توافق کلی در مورد اهداف آموزش == ایجاد یک تالار گفتگو برای بحث اعضا با یکدیگر در مورد موضوعات مورد علاقه مشترک
	ارتقاء کیفیت تربیت مشاور از طریق ایجاد معیارهایی که نیازهای مختلف فرهنگی و منطقه‌ای را با احترام به تنوع رویکردها و راهبردهای تعلیم و تربیت، منعکس می‌سازد	+ گواهی اروپایی مشاوره با معرفی سطح جدیدی از صلاحیت که منعکس کننده وضعیت مشاورانی است که به اعتبار EAC دست می‌یابند و نشان دهنده پذیرش ملیت‌ها و فرهنگ‌های مختلف و اشتراک تلاش‌های متخصصان اروپایی است
تربیت مشاور	تشویق به آزمایش روش‌های دستیابی به اهداف و بهبود برنامه‌ها	.. شناسایی راه‌هایی برای ایجاد معیارهای بالا در یک محیط انعطاف پذیر و آزادی معقول .. تشویق به آزمایش روش‌های دستیابی به اهداف
	تقویت درک عمومی از مشاوره خدمت به عنوان راهبری و پشتیبانی کنندگان از حرفه مشاوره	. شناسایی دستیابی به معیارهای بالای دانش، تجربه و توسعه در مشاوره و روان‌درمانی، کمک به مراجعان، کارفرمایان، کارکنان و دانشجویان برای تصمیم‌گیری آگاهانه هنگام انتخاب درمانگر، خدمات یا دوره آموزشی = کمک به مدیریت و هیات علمی برنامه های آموزش مشاور در ارزیابی، تحقق اهداف، بهبود منابع و برنامه‌های خود == ارتقاء و حمایت از شرایط شغلی رضایت بخش در راستای منافع جمعی حرفه مشاوره

در جدول ۴، به دومین سؤال بنیادی یا چپستی اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور و مؤلفه‌های تشکیل دهنده آن توجه شده است. دسته‌بندی مؤلفه‌های الگوهای انتخاب شده در قالب رویکرد سیستمی گروه‌بندی، مقایسه، مقوله‌بندی و برجسب‌گذاری شده‌اند. برخی مفاهیم در ارتباط کامل‌تری با یکدیگر و مقوله مربوط بوده و برخی به مرتبط‌ترین مقوله نسبت داده شده‌اند. نوع نگاه به مؤلفه‌ها می‌تواند نقشی به مراتب مهم‌تر از بکارگیری صرف آن‌ها داشته باشد و به ویژه نگرش سیستمی، شناختی به مراتب جامع و عمیق‌تر از برنامه به دست می‌دهد که موجب توجه به تعامل اجزای آن و نگاهی فراگیر به پدیده مورد بررسی می‌شود (Salehi et al., 2009). شمولیت عوامل در نظر گرفته شده در هر ساز و کار با رعایت اختصار و جامعیت در طیف IRCEP، بررسی شده است. در این تعبیر، الزامات محیط یادگیری در هر منطقه اثرگذارترین مؤلفه‌هایی را شامل می‌شود که از پیرامون سیستم به عنوان عناصر درون‌داد در نظر گرفته شده و در همه الگوها مورد تأکید قرار گرفته‌است. چرا که با توجه به چنین لوازمی است که اهداف و رسالات برنامه دنبال شده و انتظار محصول و دستاوردهایی متناسب می‌رود. زیرساخت‌های ارائه برنامه که با میزان و کیفیت منابع، نیروها و تسهیلات لازم سنجیده می‌شود، همگام با راهبری رسالات برنامه و نظارت بر روند یادگیری در جهت اهدافی بوضوح تعریف شده که در ذیل مقوله الزامات پشتیبانی با مجموع عوامل فرایندی دنبال می‌شود، می‌تواند سیستمی کاراً بوجود آورد که با رویه‌های ارزیابی چندجانبه در عوامل بروندادی به راهبردهای

دستیابی به اهداف برنامه یا اثربخشی و تحقق اهداف، مشارکت و نوآوری در ذیل مقوله الزامات بازخورد بیانجامد. به این ترتیب که نتایج ارزیابی‌ها به عنوان درونداد اطلاعاتی در سیستم وارد شده موجب بهبود عملکرد آن شود. در بخش بحث این مقاله به نتایج جدول بیشتر پرداخته شده است. به طور خاص‌تر در جدول ۵، تأکید ابعاد مختلف مؤلفه برنامه درسی در الگوهای مورد بررسی مقایسه و مقولات اساسی آن با استعاره دانش موضوعی یا حرفه‌ای برچسب‌گذاری شده است. به عبارتی در تربیت مشاور مقوله آموزش حرفه‌ای در بطن آموزش دانشگاهی و هسته تأکیدی برنامه‌های اعتبارسنجی مشاوره و آموزش‌های مرتبط بوده است که در دو حوزه اساسی مبانی و هنجارها ارئه می‌شود. این جدول ملاک‌های برنامه درسی هسته مد نظر اسناد مورد بررسی را که در فرایند تربیت مشاور به صورت نظری و در تمرین عملی تحت نظارت به آن پرداخته می‌شود در تطبیق با چارچوب IRCEP نشان داده و حوزه‌های اساسی از مقایسه پیوسته مفاهیم و استعاره‌های مختلف در این قالب مشخص شده است. مهارت‌های پایه مشاوره، نظریه‌ها و تکنیک‌ها، و نظارت سه بعد اصلی حوزه مبانی؛ و جهت‌گیری حرفه‌ای، تنوع و تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی، و نیز تحقیق و ارزیابی سه بعد اصلی حوزه هنجارها را در تفسیری فراگیرتر تشکیل می‌دهند. نشانگرهای هر حوزه خاص در عین اختصار و جامعیت برای یک برنامه مشترک، می‌تواند در زمینه‌ها و شرایط یک برنامه خاص نیز در جهت تأمین معیارها گسترش یافته و آزموده شود.

جدول ۴

تجزیه و تحلیل مؤلفه‌ها در اسناد نهایی

طبقه‌بندی و برچسب‌ها	مقوله‌ها	--IRCEP (2016)	مفاهیم	-CACREP +EAC .BACP ..PACFA =CCPA =NZAC (2016) (2015) (2021) (2020) (2002) (2019)
(دروغداد) الزامات محیط یادگیری	(عوامل) زیرساخت‌های ارائه برنامه (ملاک‌ها)		۱- مؤسسه ۲- واحد دانشگاهی ۳- هویت حرفه‌ای مشاور ۴- حوزه‌های تخصصی ۵- هویت حرفه‌ای دکتری ۱+ الزامات پذیرش ۲+ هویت حرفه‌ای مشاور • ملاک‌های ارائه دوره	۱- مؤسسه، الزامات برگزاری دوره چارچوب صلاحیت‌ها و شایستگی‌ها) ۱- امکانات مؤسسه در تامین برنامه، دانشجو، استاد برای دستیابی به اهداف ۲- احترام به تنوع فرهنگی، جذب و حفظ فراگیران از گروه‌های مختلف اجتماعی، ایجاد فرصت برای رشد خودآگاهی و بلوغ عاطفی ۳- هویت حرفه‌ای مشاور (مبانی برنامه، برنامه درسی مشاوره ۴- مشاوره اعتیاد، مشاوره شغلی، مشاوره سلامت روان بالینی، مشاوره توانبخشی بالینی، مشاوره کالج و امور دانشجویی ^۱ ، مشاوره ازدواج، زوج و خانواده، مشاوره مدرسه ۵- مشاوره، نظارت، آموزش، تحقیق و بورس تحصیلی، رهبری و حمایت ۲+ برنامه درسی اصلی، مدت برنامه
	۱- بیانیه مکتوب ۲- کفایت منابع (نشانگرها) ۱- بیانیه واضح در دسترس عموم از رسالت، اهداف، نقشه برنامه درسی، ملاک‌های انتخاب دانشجو، جذب نیرو و ارائه دوره. ۲- امکانات و تسهیلات آموزشی با کیفیت و کفایت مناسب در دستیابی به اهداف برنامه؛ تیم آموزشی با کیفیت و کفایت مناسب در دستیابی به اهداف برنامه؛ مشارکت علمی و فنی با دانشگاه‌ها، مؤسسات، انجمن-ها و سازمان‌های حرفه‌ای؛ کتابچه راهنمای دانشجو و استاد.	(چارچوب انتخابی) -- بیانیه مکتوب رسالت برنامه، اهداف، برنامه درسی و ملاک‌های انتخاب دانشجو	• چارچوب صلاحیت‌های استرالیا =۱ مؤسسه =۲ مأموریت، جهت‌گیری، اهداف، و اولویت-ها =۳ دانشجویان =۴ برنامه مطالعاتی == برنامه درسی == گزینش	• پذیرش، ساختار، اهداف، کارکنان، محتواها، شهریه‌ها (شامل هرگونه هزینه اضافی مثل نظارت، درمان شخصی، و اسکان)، فرایند انتخاب، چگونگی سنجش متقاضیان برای این خصوصیات یا رشد آن‌ها؛ خودآگاهی، بلوغ و ثبات؛ توانایی بهره‌مندی از زندگی یا تأثیر بر آن؛ ظرفیت سازش با مناسبات هیجانی دوره، توانایی سازش با الزامات فکری و دانشگاهی؛ توانایی ایجاد رابطه یاری‌رسان؛ توانایی خودانتقادی و استفاده از بازخوردهای مثبت و منفی؛ آگاهی از ماهیت تعصب و تعدی؛ توانایی تشخیص نیاز به حمایت شخصی و حرفه‌ای؛ شایستگی یا استعداد توسعه مهارت‌های حرفه‌ای عمومی، شامل: سواد اعداد، فناوری اطلاعات، مهارت‌های اداری، مهارت‌های خودمدیریتی، مهارت‌های بین‌فردی و ارتباطی شامل: یادگیری و تدریس، دانش، کار با مراجع؛ اعتبارسنجی روش‌های یادگیری قبلی (APL) ^۲ که خود شامل اعتبارسنجی آموزش گواهی شده قبلی (APCL) ^۳ و یا اعتبارسنجی آموزش تجربی قبلی (APEL) ^۴ است
		-- برخورداری از مربیان و استادان مشاور و منابع دیگر با کیفیت و کفایت مناسب برای تحقق رسالت و اهداف برنامه	- هیأت علمی و کارکنان + کارکنان دوره آموزشی + ملاک‌های واجد شرایط اعتبارسنجی بودن • ملاک‌های ارائه دوره = هیأت علمی == سطح صلاحیت	۳= غربالگری، انتخاب و پذیرش؛ توصیه‌نامه‌ها؛ بررسی عملکرد؛ اطلاعات برنامه ۴= معیارهای عمومی؛ مفاهیم و شایستگی‌های اصلی؛ مفاهیم و شایستگی‌های انتخابی؛ تمرین تحت نظارت - عضویت پایدار هیأت علمی برنامه در سازمان‌های حرفه‌ای مشاوره، هیأت علمی دارای درجه دکتری مشاوره ترجیحاً از برنامه‌های اعتبارسنجی شده و یا دارای سنوات معینی از تجربیات حرفه‌ای و نظارت، شرکت هیأت علمی در برنامه‌های رشد شخصی = صلاحیت‌های هیأت علمی، تعداد و حجم کار دانشکده

1. College Counseling and Student Affairs
 2. Accreditation of Prior Learning (APL) procedures
 3. Accreditation of Prior Certificated Learning
 4. Accreditation of Prior Experiential Learning

الزامات پشتیبانی (فرآیند)	<p>• حضور حداقل دو عضو اصلی برای مشارکت فعال در پذیرش، مدیریت دوره و تصمیم گیری علاوه بر تدریس</p> <p>• کفایت ارائه کنندگان آموزش برای دوره که شامل خط مشی و رویه های مکتوب در این موارد است (در حداقل لزوم): پذیرش؛ شهریه ها؛ گمارشها؛ سنجش ها؛ مطالبات؛ شکایات؛ تضمین کیفیت و ارتقاء</p> <p>= اداره برنامه</p> <p>= پشتیبانی آموزشی</p> <p>= اداره برنامه و موسسه</p>	<p>(عوامل)</p> <p>راهبری رسالات برنامه (ملاکها)</p> <p>۱- نظارت بر برنامه</p> <p>۲- تجربیات یادگیری (نشانگرها)</p> <p>۱- مطابقت فرایندهای برنامه ریزی و بهبود با رسالت و اهداف برنامه؛ مطابقت بار دوره با مدت زمان و منابع موجود برای تحقق اهداف برنامه؛ بهبود نقشه برنامه درسی در تطابق با سطوح دانش، مهارت و شایستگی هایی که در بیانیه برنامه به وضوح ذکر شده است.</p> <p>۲- زمان، مکان و ارائه موثر در انتقال موفق دانش و مهارت ها به دانشجویان؛ انجام موفق و لحاظ تحقیقات و ارتباطات حرفه ای، کارآموزی، کارورزی، رشد شخصی و نظارت موثر؛ پیشرفت دانشجویان از طریق برنامه.</p>
الزامات بازخورد (برونباد)	<p>- تمرین عملی حرفه ای سطح پایه؛ کارآموزی^۱؛ کارورزی^۲؛ نظارت بالینی؛ بار دوره^۳ کارآموزی و کارورزی + درمان (رشد) شخصی؛ کارآموزی^۴؛ نظارت بالینی</p> <p>- تمرین عملی</p> <p>+ تمرین عملی</p> <p>• تعیین تمرین</p> <p>• کاربرد تئوری در تمرین</p> <p>• نظارت</p> <p>• نظارت بالینی</p> <p>= تمرین تحت نظارت</p> <p>= پشتیبانی آموزشی</p> <p>= کارآموزی</p>	<p>(عوامل)</p> <p>راهبردهای دستیابی به اهداف برنامه (ملاکها)</p> <p>۱- رویه های ارزیابی</p> <p>۲- مستندات برنامه (نشانگرها)</p> <p>۱- مطابقت ویژگی های ارزیابی با تغییر ایجاد شده در نگرش، دانش و مهارت دانشجویان؛ ارتقاء منابع و استفاده کارآمد از منابع ورودی برای تحقق اهداف.</p> <p>۲- تأمین اقتضائات منطقه؛ تغییر بازنگری مستمر و بهبود فرایندها با مشارکت ذینفعان، همتایان محلی، بازبینان داخلی و خارجی از برنامه؛ اطلاع رسانی تاثیر نتایج ارزیابی ها در بهبود برنامه؛ نوآوری در تغییر راهبردی و بهبود فرایندها؛ تحقق نتیجه آموزش در اشتغال فارغ التحصیلان، مدارک و گواهی های اعطا شده</p>
الزامات بازخورد (برونباد)	<p>- سنجش دانشجویان</p> <p>+ سنجش دانشجو</p> <p>• روندهای سنجش</p> <p>• سنجش</p> <p>= بررسی عملکرد</p> <p>- ارزیابی برنامه</p> <p>- ارزیابی هیات علمی</p> <p>+ ارزیابی دوره آموزشی</p> <p>• تکمیل دوره</p> <p>• ارزیابی دوره</p> <p>• شرایط مشارکت (مثل تعهدات زمانی)</p> <p>= ارزیابی</p> <p>= همکاری متخصصان و ذینفعان</p>	<p>(عوامل)</p> <p>راهبردهای دستیابی به اهداف برنامه (ملاکها)</p> <p>۱- رویه های ارزیابی</p> <p>۲- مستندات برنامه (نشانگرها)</p> <p>۱- مطابقت ویژگی های ارزیابی با تغییر ایجاد شده در نگرش، دانش و مهارت دانشجویان؛ ارتقاء منابع و استفاده کارآمد از منابع ورودی برای تحقق اهداف.</p> <p>۲- تأمین اقتضائات منطقه؛ تغییر بازنگری مستمر و بهبود فرایندها با مشارکت ذینفعان، همتایان محلی، بازبینان داخلی و خارجی از برنامه؛ اطلاع رسانی تاثیر نتایج ارزیابی ها در بهبود برنامه؛ نوآوری در تغییر راهبردی و بهبود فرایندها؛ تحقق نتیجه آموزش در اشتغال فارغ التحصیلان، مدارک و گواهی های اعطا شده</p>

1. Practicum
2. Internship
3. Practicum and Internship Course Loads
4. Practice

جدول ۵

تجزیه و تحلیل مولفه برنامه درسی در اسناد نهایی

-CACREP +EAC .BACP (2016) (2015) (2021)	..PACFA =CCPA ==NZAC مفاهیم (2020) (2002) (2019)	--IRCEP (2016)	مقوله ها
<p>. ایجاد و حفظ یک اتحاد درمانی مؤثر و مشارکتی با مراجع، با توجه به چارچوب فیزیکی، قراردادی و اخلاقی</p> <p>.. ایجاد رابطه بین فردی و هماهنگی</p> <p>.. تمرین انعکاس</p> <p>== ایجاد اتحاد و هدف درمانی</p> <p>== شناسایی و پاسخ درمانی به طیف وسیعی از مسائل / حوزه های مشکل ارائه شده؛</p> <p>== درک بهزیستی و بهبودی، در زمینه زندگی معنوی، عاطفی، جسمی و روحی</p>	<p>- مشاوره و روابط یاری‌رسان</p> <p>. فرآیند درمان</p> <p>.. ارتباط و تعامل</p> <p>.. فرمول‌بندی مورد</p> <p>.. راهبردها و مداخلات روان درمانی</p> <p>.. حالت‌های جایگزین کار با مراجعان از جمله از طریق ویدئو مشاوره و تلفن</p> <p>= مشاوره و فرآیندهای مشورت</p>	<p>--- مهارت‌های ارتباطی / مشاوره</p>	<p>دانش موضوعی (حرفه‌ای) (مبانی)</p> <p>۱-مهارت‌های پایه مشاوره (ایجاد و حفظ اتحاد درمانی مؤثر و مشارکتی با مراجع؛ راهبردها و مداخلات روان درمانی؛ مشاوره حضوری و حالت‌های جایگزین؛ کار با افراد، خانواده‌ها و گروه‌ها؛ کاربست دانش و مهارت در شناسایی و پاسخ به طیف وسیعی از مشکل عنوان شده؛ درک بهزیستی و بهبودی در زمینه زندگی معنوی، عاطفی، جسمی، روانی، اجتماعی)</p>
<p>+ درک روشن از یک مدل نظری اصلی مشاوره</p> <p>+ درک اختلال عملکرد روانی</p> <p>. طراحی یک استراتژی برای اجرای مصاحبه های ارزیابی با مراجعان بالقوه</p> <p>. درک مراجع</p> <p>.. سنجش (شامل سلامت روان و احتمال خودکشی)</p> <p>== درک و تسهیل فرآیندهای تغییر از جمله شیوه های ارزیابی، تعیین هدف و ارزیابی</p>	<p>- مشاوره گروهی و کار گروهی</p> <p>- توسعه شغلی</p> <p>+ نظریه های تغییر یا تحرک مراجع</p> <p>.. عملکرد گروه ها و سازمان ها</p> <p>= مشاوره گروهی</p> <p>= سبک زندگی و پیشرفت شغلی</p> <p>- سنجش و آزمون</p> <p>.. پایش و ارزیابی</p> <p>= فرآیندهای سنجش</p>	<p>--- نظریه ها و تکنیک ها</p>	<p>۲- نظریه ها و تکنیک (درک روشن از نظریه‌های اصلی مشاوره در حوزه‌های مختلف؛ نظریه‌های رشد، شخصیت، و مدل‌های توسعه انسانی؛ راهبردهای ارزیابی و مصاحبه با مراجع؛ درک و تسهیل فرآیندهای تغییر با تعیین هدف و ارزیابی؛ سنجش (شامل سلامت روان و احتمال خودکشی))</p>

مهارت‌ها و تمرین‌های مشاوره

مقوله ها	--IRCEP (2016)	(2002) (2020) مفاهیم ==NZAC =CCPA =PACFA .. (2019)	-CACREP +EAC .BACP (2016) (2015) (2021)
۳- نظارت	-- رشد و توسعه انسان	- رشد و توسعه انسان + نظریه های شخصیت + مدل های توسعه انسانی .. مفاهیم مختلف سلامت روان .. شرایط سلامت روان = رشد و یادگیری انسان	
(کارآموزی و کارورزی؛ خود تاملی و بینش و استفاده از حضور خود در مشاوره؛ خودمراقبتی و خودارزیابی و تشخیص حوزه نیازمند به نظارت)	-- تمرین میدانی تحت نظارت	.. کاربست دانش و مهارت .. توسعه شخصی و حرفه ای .. ادغام تئوری و عمل .. تأمل در ماهیت فرآیند درمانی == تمرین مهارت‌ها با افراد، خانواده‌ها و/ یا گروه‌ها	
(هنجارها)	-- اصول اخلاقی	- جهت‌گیری مشاوره حرفه‌ای و عملکرد اخلاقی .. اخلاق و قانون = مسائل اخلاقی و حقوقی	+ درک اخلاق و عملکرد حرفه ای == دانش و کاربرد منشور اخلاقی NZAC؛
۱- جهت‌گیری حرفه‌ای (فلسفه، تاریخچه، اصول اخلاقی، مسائل حقوقی، نقش حرفه‌ای و مسئولیت مشاور؛ مشارکت حرفه‌ای و تعهد به استفاده از فرصت‌های افزایش مستمر آگاهی از خود و دیگران و توسعه شخصی و حرفه‌ای و تناسب کار با مراجع؛ مسایل مربوط به اعتبار برنامه، گواهی صلاحیت، مجوز فعالیت و سیاست-های مرتبط)	-- هویت حرفه‌ای	+ تاریخچه مشاوره و مطالعه حداقل دو رویکرد مشاوره دیگر ۱. نقش حرفه ای و مسئولیت درمانگر ۲. زمینه اجتماعی، حرفه ای و سازمانی درمان .. فلسفه برنامه = مشاوره به عنوان یک حرفه == دلالت‌های نظریه و تحقیق از کاپاپا مائوری ^۱ ، علوم اجتماعی، آموزش، و سایر زمینه‌های مرتبط برای تمرین مشاوره == تاریخچه مشاوره از جمله اهمیت رابطه درمانی، برای مائوری و غیر مائوری	۱. نشان دادن تعهد به رشد شخصی و حرفه ای شامل خودآگاهی و آگاهی از تناسب کار با مراجع ۲. داشتن نقشی فعال به عنوان عضوی از یک جامعه حرفه ای == مشارکت در مشاوره حرفه‌ای، از جمله در نظارت، مشاوره فرهنگی، محیط‌های آژانس/ جامعه ^۲ ، و جامعه حرفه‌ای ^۳ == فرصت های متعدد برای افزایش مستمر آگاهی از خود و دیگران و توسعه شخصی / حرفه ای

درک زمینه اجتماعی و هنجارهای کار به عنوان مشاور

1. kaupapa Māori
2. agency/community settings
3. Professional community

-CACREP +EAC .BACP (2016) (2015) (2021)	.. PACFA =CCPA ==NZAC مفاهیم (2020) (2002) (2019)	--IRCEP (2016)	مقوله ها
== درک انتقادی از زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و قانون‌گذاری و ماهیت قدرت	- تنوع اجتماعی و فرهنگی .. تنوع فرهنگی و اجتماعی == تأثیر تاریخی استعمار و تأثیرات معاصر آن == تاریخ و معانی پیمان وایتانگی == مسئولیت‌ها و امتیازات هویت‌های فرهنگی موجود در نیوزیلند پس از استعمار	هنجارهای اجتماعی	۲- تنوع و تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی (مشاوره چندفرهنگی و ماهیت فرهنگ، هویت فرهنگی و تأثیرات آن درون رابطه مشاوره و رفتارهای یاری‌جویانه متفاوت؛ درک انتقادی زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، قانون‌گذاری، ماهیت قدرت و مسئولیت‌ها و امتیازات هویت‌های فرهنگی و راهبردهای مقابله با تبعیض و تعصب)
+ مطالعه تفاوت‌های فرهنگی و فرآیندهای آگاهی == درک ماهیت هویت در زمینه == درک معاصر از فرهنگ‌ها به معنای وسیع، با تمرکز بر اشتراک، پیچیدگی، تفاوت و تنوع	= تنوع فرهنگی == ماهیت فرهنگ، هویت فرهنگی و تأثیرات درون رابطه مشاوره == مسئولیت‌ها و امتیازات هویت‌های فرهنگی موجود در نیوزیلند پس از استعمار	تفاوت و تنوع ها	
.. تفسیر و کاربرست تحقیق	- تحقیق و ارزیابی برنامه .. طرح پژوهش .. پژوهش = روش‌های تحقیق = ارزیابی برنامه	تحقیق و ارزیابی	۳- تحقیق و ارزیابی (اهمیت تحقیق برای پیشبرد حرفه مشاوره و تمرینات آن بر اساس شواهد؛ اهمیت ارزیابی دستاوردها در برنامه تربیت مشاور برای توسعه آن؛ راهبردهای مناسب اخلاقی و فرهنگی برای تفسیر و گزارش نتایج تحقیقات و ارزیابی برنامه)

در جدول ۶، به آخرین سؤال بنیادی یا چگونگی اعتبارسنجی پرداخته شده است. روند اعتبارسنجی در ساز و کارهای مختلف مقایسه و مفاهیم قابل تعمیم و توسعه تقطیر و در قالب الگوی تضمین کیفیت و تأیید برنامه‌های آموزش مشاور IRCEP برای توسعه روند آن به الگوی اعتبارسنجی یک برنامه جامع تربیت مشاور مقوله‌بندی شده است. داوطلبانه بودن و ارائه درخواست برای اعتبارسنجی در الگوهای بررسی شده بارز بوده و بازنگری خود با انضمام گزارش خود ارزیابی به فرم تکمیل شده درخواست طبق معیارهای مورد نظر نهاد اعتبارسنجی به همراه مستندات مربوط و ارزیابی هزینه از اقدامات اولیه لازم شناخته شده‌اند. درگام بعد فرایند بازبینی خارجی اطلاعات و ارزیابی بیرونی برای کنترل روند تأمین معیارهای ارائه شده، کسب اطلاعات تکمیلی و بازخورد در جهت رفع نواقص و بهبود کیفیت در نظر گرفته شده است که به صورت کسب اطلاع از متخصصان همکار خارج از برنامه، تسهیل‌گران اعتبارسنجی و بازدید از محل وجود دارد. تصمیم‌گیری برای اعطای اعتبار و تأیید برنامه گام بعدی است که به طور کامل برای یک دوره مشخص چندساله یا موقت برای رفع نواقص جزئی و یا رد اعتبار در صورت عدم تأمین الزامات می‌باشد. تجدید اعتبارسنجی در پایان دوره یا در صورت ایجاد تغییرات اساسی در برنامه و یا تعهدات آن و یا بروز شکایات، در الگوهای موجود مورد نظر قرار گرفته است که به نظر می‌رسد بخشی از آن در مقوله بررسی گزارش پیشرفت سالانه و مستندات برای کنترل تأمین معیارهای اعتبارسنجی قابل اظهار باشد و به طور خاص‌تر می‌تواند در بند ۶ الگوی پیشنهاد شده و تبصره‌های آن دنبال شود.

جدول ۶

تجزیه و تحلیل روند اعتبارسنجی در اسناد نهایی

مقوله‌ها	مفاهیم IRCEP (2016)	CACREP +EAC .BACP .. PACFA = CCPA ==NZAC (2016) (2015) (2021) (2020) (2002) (2020)
ارائه درخواست (داوطلبانه)	<p>ارائه درخواست اعتبارسنجی بر روی دیسک یا فلش به زبان انگلیسی و قابل خواندن در همه سیستم‌های رایانه با پرچسب نام برنامه و تاریخ ایجاد دیسک</p> <p>۱. دو بخش کلیدی درخواست: نسخه تکمیل شده فرم درخواست شامل امضای نمایندگان کلیدی برنامه،</p>	<p>ارائه درخواست</p> <p>= ارائه درخواست اعتبارسنجی به همراه گزارش خود- ارزیابی و توضیحی که نشان دهد چگونه معیارهای پایه در برنامه درسی رعایت شده‌اند.</p> <p>== ارائه درخواست اعتبارسنجی بصورت الکترونیکی</p> <p>• فرم درخواست شامل دو قسمت: الف) واجد شرایط بودن؛ ب) ارائه دوره و بازدید.</p> <p>.. ارائه درخواست بصورت الکترونیکی</p>
بازنگری خود (گزارش، مستندات)	<p>۲. شرح روایتی نحوه برآورده شدن ۶ معیار مشخص شده IRCEP همراه با اسناد پشتیبانی برای تأیید اطلاعات ارائه شده.</p>	<p>- مستندی از خود ارزیابی که نشان دهد برنامه چگونه معیارها و الزامات اعتبارسنجی را تأمین کرده است.</p> <p>= خود ارزیابی</p> <p>• یک دوره آموزشی باید نتایج یادگیری را با توجه به مؤلفه‌های معین شده در درخواست اعتبارسنجی منتشر کرده باشد.</p> <p>.. مستندات برآورده شدن الزامات اعتبارسنجی</p> <p>== از برنامه‌ها خواسته می‌شود طبق قالب ارائه شده از سوی NZAC معیارها و نحوه تأمین آن‌ها را با مستندات موجود بیان کنند.</p>
واریز هزینه (شروع، اقدامات تکمیلی)	<p>-- واریز هزینه درخواست غیر قابل استرداد ۱۰۰۰ دلار آمریکا</p>	<p>== هزینه برنامه‌ها ۱۰۰۰ دلار است. این مبلغ فقط شامل بازبانی هزینه است.</p> <p>• هزینه درخواست اولیه ۱۶۲۰ پوند در دو قسمت ۵۴۰ پوند اول و ۱۰۸۰ پوند برای قسمت دوم درخواست</p> <p>.. واریز هزینه همزمان با درخواست</p>
حفظ اعتبار (پرداخت هزینه سالانه، گزارش سالانه)	<p>-- برنامه‌های تأیید شده برای حفظ موقعیت خود موافقت می‌کنند گزارش پیشرفت سالانه و هزینه ثابت ۲۰۰ دلار آمریکا را تا پایان ماه ژانویه هر سال پرداخت کنند.</p>	<p>== در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر برای تکمیل فرآیند اعتبارسنجی، پرداخت هزینه منصفانه و معقول ۳۰۰ دلار در روز، به علاوه بلیط هواپیما و اسکان توسط برنامه‌ها، بر مبنای بازبانی هزینه</p> <p>= پرداخت هزینه سالانه ۷۵۰۰ دلار توسط برنامه‌های معتبر از تاریخ اولین اعتبارسنجی و در هر سالگرد</p> <p>• هزینه سالانه ۲۷۵ پوند پس از اعطای اعتبار</p> <p>• پرداخت هزینه‌های همبسته اضافی برای قسمت الف ۳۰۰ پوند و ۴۰ پوند سالانه در صورت تمدید اعتبار پنج ساله</p>
		<p>- پیگیری بررسی‌ها و پرداخت شهریه‌های دوره‌ای توسط برنامه‌های تأیید شده، فرایند بررسی سالانه به دنبال اعطای اعتبار به دوره آموزشی</p> <p>• شرایط حفظ اعتبار تمام وقت: (۱) حفظ عضویت سازمانی با BACP: (۲) تأمین معیارهای طرح اعتبارسنجی دوره مطابق با چارچوب اخلاق حرفه‌ای مشاوره (۳) اطلاع‌رسانی قبل از اجرای هر گونه تغییر پیشنهادی در دوره یا سازمان و پیروی از شرایط و ضوابط اعتبارسنجی</p> <p>= ارائه یک گزارش سالانه کوتاه و یک گزارش طولانی‌تر در اواسط سال چرخه اعتبارسنجی به کرسی شورای اعتبارسنجی، برای حفظ وضعیت معتبر برنامه، و دریافت یک پاسخ کتبی از رئیس شورای اعتبارسنجی پس از بررسی گزارش</p> <p>= بازنگری دوره‌ای برای تأیید تداوم مطابقت برنامه‌های اعتبار یافته با معیارها</p> <p>• پس گرفتن اعتبار، تعلیق یا تحمیل شرایطی بر برنامه و یا مراجعه برای بررسی تضمین کیفیت و دریافت هزینه آن در صورت عدم تأمین شرایط توسط دوره آموزشی و یا تأیید شکایت از رفتار حرفه‌ای آن، و ملزم ساختن برنامه به اطلاع‌رسانی به دانشجویان در صورت پایان یافتن یا تعلیق وضعیت اعتبار آن.</p>

مقوله ها	مفاهیم --IRCEP (2016)	مقوله ها CACREP +EAC.BACP .. PACFA = CCPA ==NZAC (2016) (2015) (2021) (2020) (2002) (2020)
بازبینی خارجی (گزارش) توصیه ها	-- ارائه اطلاعات تماس ضروری -- ارائه نام دو مشاور متخصص غیر وابسته به برنامه از همان منطقه یا کشور برنامه متقاضی اعتبارسنجی برای پاسخ به سوالات احتمالی بازبینان IRCEP	- اعزام تیم بازدید از محل برای بررسی اطلاعات ارائه شده در خود ارزیابی و ایجاد فرصتی برای کسب اطلاعات بیشتر و روشن شدن آن‌ها و نیز مصاحبه با دانشجویان، ناظران و مدیران برنامه = ارزیابی برنامه موسسه توسط یک تیم بازدید کننده از سایت که توسط CCPA تعیین می شود.
تصمیم گیری برای اعطای اعتبار (تأیید کامل - تأیید موقت، رد اعتبار)	-- فرایند بررسی توسط بازبینان چندگانه با انتصاب یکی از اعضای کمیته راهبری IRCEP برای ریاست بررسی درخواست، و بحث و بررسی در مورد درخواست طی ۶ هفته انجام می شود	- بررسی گزارش تیم بازدید کننده از سوی شورای اعتبارسنجی (متشکل از ۱۳-۱۵ عضو که حداقل ۸ نفر از آن‌ها مربیان مشاور و ۲ نفر متخصصان مشاوره و ۲ نفر از عموم و خارج از حرفه مشاوره هستند) و تصمیم گیری در مورد تأیید برنامه .. ارسال درخواست به رئیس کمیته اعتبارسنجی (EPAC) از طرف دفتر PACFA برای ارزیابی اولیه سپس انتصاب یک پنل (متشکل از سه ارزیاب شامل رئیس پنل) برای بازدید از محل = بررسی گزارش بازدید از سایت و توصیه تیم در مورد اعتبارسنجی و هر گونه اطلاعات اضافی ارائه شده توسط مؤسسه متقاضی == دو تسهیل گر اعتبارسنجی با هدف بررسی در سطح حاکمیتی، همسویی برنامه با معیارهای آموزش مشاور NZAC طبق شواهد موجود در قالب درخواست را ارزیابی می کنند.
تجدید اعتبار سنجی (پایان دوره، تغییرات اساسی در برنامه، شکایات مداوم و قابل توجه از برنامه)	۱- در صورت توافق نظر بازبینان برای پذیرش و تأیید درخواست ثبت، با توصیه رئیس کمیته بازبینان، برنامه توسط هیأت CACREP برای فهرست شدن در لیست برنامه های معتبر برای یک دوره حداکثر هفت (۷) سال تأیید می شود. ۲- در صورت نیاز بازبینان به اطلاعات بیشتر، با نظر رئیس کمیته بازبینان، از برنامه متقاضی درخواست اطلاعات بیشتر می شود، ۳- در صورت دغدغه مندی بازبینان در درک زمینه فعالیت برنامه، با نظر رئیس کمیته بازبینان، با کارشناسان محلی مشخص شده در فرم درخواست مشورت می شود، ۴- در صورت اعتقاد بازبینان به برآورده نشدن الزامات IRCEP از سوی برنامه، با نظر رئیس کمیته بازبینان، در مکاتبه ای با برنامه، ضمن بیان موارد نقص برنامه در مورد بازپس گیری درخواست بررسی برنامه، سوال می شود.	- برنامه‌هایی که کاملاً تأیید می شوند به مدت ۸ سال اعتبار خواهند داشت . طول اعتبار پنج ساله می‌باشد .. اعتبار کامل حداکثر ۷ ساله = تأیید کامل (برای یک دوره ۶ ساله) - برنامه‌هایی که اکثر معیارها را رعایت کرده‌اند اما لازم است اصلاحاتی جزئی داشته باشند به مدت دو سال اعتبار خواهند داشت و لازم است در بررسی بعدی به وضعیت مناسب رسیده باشند تا اعتبار کامل بدست آورند. = تأیید موقت (برای یک دوره ۳ ساله) .. تأیید موقت برای کمتر از ۵ سال
		- برنامه‌هایی که به الزامات و استانداردها دست نیافته باشند رد اعتبار می‌شوند. = رد تأیید
	ارائه درخواست مجدد در پایان دوره هفت ساله برای بررسی کامل و فرایند تأیید براساس استانداردهای وقت	- برنامه‌ای که اعتبار کامل هشت ساله دریافت می‌کند باید قبل از انقضای تاریخ اعتبار، در خواست اعتبارسنجی و گزارش خود- ارزیابی را برای اعتبارسنجی مجدد برنامه ارسال کند. = تأیید موقت تا مدت سه سال ادامه دارد. تا پایان سال دوم، برنامه باید دوباره برای اعتبار سنجی اقدام کند. در پایان سه سال شورای اعتباربخشی تصمیم دیگری در مورد وضعیت اعتباربخشی برنامه خواهد گرفت. در هیچ موردی برنامه به مدت بیش از سه سال وضعیت موقت را حفظ نخواهد کرد. اگر معیارهای CCPA در پایان سه سال، توسط برنامه تأمین نشده باشند، برنامه خود به خود رد خواهد شد، مگر آنکه مؤسسه بخواهد درخواست خود را پس بگیرد. تأیید کامل به مدت شش سال ادامه خواهد داشت. در در پایان سال پنجم، برنامه باید مجدداً برای تأیید اعتبار درخواست بدهد.
		== تغییرات اساسی که اعتبارسنجی مجدد را می‌طلبند عبارتند از: تغییر در مدت زمان و ساختار یک دوره، تغییر در اهداف، یا نحوه ارائه، تغییر اساسی در فلسفه، تأکید یا قرار دادن نهادی یک دوره، یا تغییرات قابل توجه به دلیل کاهش منابع، به ویژه در کارکنان که سطوح مؤسسه آن را یک تغییر مهم که نیاز به تأیید رسمی تغییرات دارند، در نظر بگیرد. == اعتبارسنجی یا تجدید آن با چند منظور اولیه کلید می خورد که عبارتند از : (1) توسعه علمی قابل توجهی که نیاز به تأیید کمیته برنامه های آکادمیک دانشگاه ^۱ (CUAP) دارد از سوی دانشگاه‌ها اعلام شده باشد. (۲) تغییر برنامه در سطح قانونی تاسیس آموزش خصوصی ^۲ (PTE) و علوم عملی ^۳ مختلف وجود داشته باشد. (۳) بررسی برنامه سازمانی ۵ ساله (۴) شکایات مداوم و قابل توجه در مورد یک برنامه به NZAC اعلام شده باشد. (۵) توسعه یک برنامه جدید آموزش مشاور مورد نظر باشد.

فرا ترکیب این امکان را به وجود می‌آورد تا نقاط قوت و ضعف الگوهای بررسی شده در مقایسه با یگدیگر، فلسفه و ملاک‌های ورود مطالعات، که امکان فراملی بودن و تعامل الگوها بر اساس نقاط مشترک را برای تعیین خط مشی در نظر دارد، آشکار شود. این موارد در جدول ۷ ارائه شده و در ترکیب و تعیین مدل نهایی مدنظر قرار گرفته شده است. از آنجا که منظور اعتبارسنجی پاسخگویی است، معیارهای در نظر گرفته شده در هر کشور متناسب با رشد یافتگی آن می‌تواند دارای ابعاد متفاوتی باشد که نیازهای جامعه خود را در نظر داشته است. از این میان جامعیت و شفافیت، مبتنی بر شایستگی‌های پاسخگو و در تعامل با معیارهای جهانی بودن، برخورداری از روند منطقی برای اعطای اعتبار، حفظ آن و ارتقاء برنامه و در نهایت حفظ ارزش‌های ملی و فرهنگی با تصدیق و احترام به تفاوت‌ها، به عنوان مضامین نقاط قوت و در مقابل عدم صراحت و رهنمود، عدم جامعیت و عدم رعایت اختصار، نقاط ضعف یک الگوی جامع تربیت مشاور شناخته شد.

جدول ۷

تجزیه و تحلیل نقاط قوت و ضعف در اسناد نهایی

مقوله‌ها	مفاهیم	-CACREP +EAC .BACP .. PACFA = CCPA ==NZAC (2016) (2015) (2021) (2020) (2002) (2020)
		- امکان تأیید هر دو برنامه آماده سازی فارغ‌التحصیلی از کارشناسی ارشد به عنوان متخصصان مشاوره و دکتری برای آموزش - تعیین ساعات و طول مدت آموزش - وجود معیارهای قضاوت ناظران و نظارت در مراحل مختلف - معیارهای ارزیابی برای مؤلفه های مختلف برنامه + وجود معیارهای ارزیابی دوره آموزشی و دانشجو + وجود معیارهای نظارت و مدل‌های مختلف آن .. تعیین معیارهای عمومی از سطح ورودی کارشناسی با امکان لحاظ الزامات اضافه‌تر برای برنامه‌های مختلف .. تعیین حداقل معیارها در محتوای دانشگاهی .. ارائه معیارهای روش‌های یادگیری جایگزین (مثل آموزش از راه دور) = ارائه معیارهای نسبتاً جامعی در تعامل با CACREP و CGCA و CPA برای سطح ورودی کارشناسی ارشد به عنوان مبنایی برای ارزیابی برنامه های تحصیلات تکمیلی در مشاوره == تعیین معیارهای عمومی برای سطح ورودی کارشناسی و کارشناسی ارشد
	-- شفافیت	- وجود معیارهای مشخص در حوزه‌ها و مراتب مختلف به طور پیوسته - معیارهای مشخص کارورزی
شایستگی‌های پاسخگو	-- مبتنی بر شایستگی‌های پاسخگو	- برنامه درسی بر اساس شایستگی‌های اصلی عمومی + توسعه مجموعه معیارهای یکپارچه اروپایی بر اساس شایستگی های اصلی عمومی و توجه به کاربردی بودن آن‌ها . توصیف معیارهای برنامه درسی بر اساس نتایج یادگیری شامل دانش و معیارهای عملکرد که مبتنی بر عناصر شناخته شده در شایستگی‌های اصلی عمومی هستند و با استفاده از چهار دامنه ذکر شده در برنامه درسی سازماندهی می‌شوند .. توسعه مهارت و نظارت عملی و حجم یادگیری لازم برای دستیابی به نتایج یادگیری
	-- در تعامل با معیارهای جهانی	- ایجاد فرایند تضمین کیفیت و تأیید برنامه‌های تربیت مشاور در سطح جهانی
	-- روند منطقی برای اعطای اعتبار، حفظ آن و ارتقاء برنامه	- استفاده از خودارزیابی و ارزیابی بیرونی و سطوح سه گانه اعطای اعتبار و حفظ آن به صورت دوره‌ای برای ارتقاء برنامه . طبقه بندی و ایجاد مجموعه معیارهایی با ساختاری نسبتاً جامع و سازمان یافته در دو بخش الزامات و فرایند اعتبارسنجی == ارائه معیارهای عمومی با روند منطقی و روشن اعتبارسنجی
	-- حفظ ارزش‌های ملی و فرهنگی با تصدیق و احترام به تفاوت‌ها	+ توسعه مجموعه معیارهای یکپارچه اروپایی با تصدیق و احترام به تفاوت‌ها == تعیین معیارهای عمومی بر اساس ارزش‌های ملی و فرهنگی به صورت ارائه معیارها با روند منطقی و روشن اعتبارسنجی
	-- عدم جامعیت	- عدم تصریح معیارهای خودآگاهی، بلوغ و ثبات + روند اعتبارسنجی تنها برای اعطای اعتبار به مشاوران فردی اجرا شده و برای برنامه در دست بررسی است .. ارزیابی محدود به دانشجویان
	-- عدم صراحت و رهنمود	. معیارها با تفصیل در سندی به عنوان ملاک‌های دوره آموزش (مشاوره/ روان‌درمانی) ارائه شده و نه خاص برنامه تربیت مشاور == عدم صراحت در تعیین معیارهای نظارت
	-- عدم رعایت اختصار	. کثرت معیارها و منابع فشرده

با طبقه‌بندی^۱ مقولات به دست آمده از جداول فوق، الگوی نهایی در جدول ۸ تنظیم شد تا برای پیشنهاد در اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور مورد بحث و توافق نظر قرار گیرد. از مزایای این الگو رعایت اختصار در عین جامعیت و توسعه نکات اصلی مورد توجه در الگوهای پیشرو و دارای مقبولیت ملی و جهانی است که به دلیل ارائه در چارچوب IRCEP می‌تواند در جهت سازگاری آن به صورت یک الگوی اعتبارسنجی یکپارچه و آماده سازی برنامه‌ها برای پیوستن به شبکه بین‌المللی ثبت برنامه‌های معتبر تربیت مشاور نیز مؤثر و راهنما باشد.

جدول ۸

الگوی پیشنهادی برای اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور: ویژگی‌ها، مؤلفه‌ها و رهنمودها، روند اقدام

<p>۱-۱-۱- فرایند داوطلبانه غیر دولتی بازنگری خود و بازبینی خارجی برنامه‌های تربیت مشاور برای تعیین اینکه آیا و چگونه معیارهای لازم رعایت شده و اهداف تحقق می‌یابند</p> <p>۲-۱-۱- موقعیتی مبین تعهد برنامه‌ها به ایجاد، حفظ و ارتقا کیفیت آموزش، تمرین، نظارت، تحقیق و عملکرد حرفه‌ای همگام با تحولات تدریس - یادگیری و نیاز روز جامعه، برای صیانت از حقوق دانشجویان و منافع عمومی</p> <p>۳-۱-۱- پاسخگویی به دغدغه تربیت مشاور با ارائه رویه‌ها و معیارهای اعتبارسنجی برای برنامه‌های تربیت مشاور در سطوح و مؤسسات مختلف با مشورت و دریافت بازخورد و تأکید بر الزامات حرفه‌ای مشترک</p>	<p>(۱-۱) فلسفه و ماهیت وجودی</p>
<p>۱-۲-۱- تلاش برای ساده‌سازی و شفاف‌سازی الزامات اعتبارسنجی و خودداری از توضیحات اضافی و گمراه کننده</p> <p>۲-۲-۱- تشویق نوآوری برنامه در برآورده کردن هدف و روح معیارهای تعیین شده به راه‌های مختلف و انتخاب خود</p> <p>۳-۱-۳- لزوم پرداختن دانشجویان به دانش و مهارت در سراسر برنامه درسی و نشان دادن آن در تمایلات حرفه‌ای</p> <p>۴-۱-۲- لزوم ارائه مدارک از سوی برنامه دال بر رعایت معیارها یا فراتر از آن‌ها</p> <p>۵-۱-۲- تنظیم سند و بازنگری‌های دوره‌ای آن با توجه به عناصر اساسی و کاربردی رویه‌ها و معیارهای موجود و در مشورت و هماهنگی با خبرگان برنامه‌های تربیت مشاور و اعتبارسنجی</p>	<p>(۲-۱) اصول و مبانی نظری</p>
<p>۱-۳-۱- جلب اطمینان از فارغ‌التحصیلی دانشجویان با هویت مشاور حرفه‌ای قوی با فرصت‌هایی برای تخصص در یک یا چند زمینه</p> <p>۲-۳-۱- کمک به مخاطبان برای اطمینان از انتخاب خدماتی با معیارهای متناسب با نیازهای خود</p> <p>۳-۳-۱- کمک به مدیران و هیأت علمی برنامه‌های تربیت مشاور و مخاطبان برای توسعه سیاست‌های مشترک، ارزیابی تحقق اهداف و بهبود منابع خود و ارتقاء جایگاه عمومی حرفه مشاوره</p> <p>توسعه مداوم و شناسا ساختن حرفه مشاوره از طریق بررسی و ارزیابی مستمر و ثبت برنامه‌های تأیید شده تربیت مشاور که الزامات حرفه‌ای مشترک ضروری برای آموزش و تربیت مشاور را با احترام به تفاوت‌ها در ارتقاء مسیر شغلی دنبال می‌کنند</p>	<p>(۳-۱) اهداف</p> <p>(۴-۱) چشم انداز</p>
<p>۱-۵-۱- تدوین معیارهای متمرکز بر الزامات حرفه‌ای مشترک برای برنامه‌های مختلف تربیت مشاور در سراسر کشور جهت آمادگی فارغ‌التحصیلان برای اشتغال</p> <p>۲-۵-۱- تأیید برنامه‌هایی که با این معیارها مطابقت دارند و تداوم ثبت آن‌ها در ارزیابی‌های مستمر</p> <p>۳-۵-۱- ایجاد شبکه‌های مربیان مشاور، دانشجویان و شاغلان برای گفتمان اعضا در جهت پیشرفت، ارتقاء و تعالی بیشتر در تربیت مشاور</p>	<p>(۵-۱) رسالت</p>
<p>۱-۶-۱- ارتقاء کیفیت تربیت مشاور در سراسر کشور از طریق ایجاد معیارهایی که نیازهای مختلف فرهنگی و منطقه‌ای را منعکس می‌سازد</p> <p>۲-۶-۱- احترام به تنوع رویکردها و راهبردهای تعلیم و تربیت</p> <p>۳-۶-۱- تشویق بهبود برنامه‌ها و بهترین روش‌ها</p> <p>۴-۶-۱- تقویت درک عمومی از مشاوره</p> <p>۵-۶-۱- خدمت به عنوان راهبری و پشتیبانی‌کنندگان از حرفه مشاوره</p>	<p>(۶-۱) ارزش‌ها</p>
<p>۱-۲- بیانیه مکتوب در دسترس عموم از رسالت برنامه، اهداف، نقشه برنامه درسی و ملاک‌های انتخاب دانشجوی، جذب نیرو و ارائه دوره؛</p> <p>✓ شرح روایتی واضح از اهداف و رسالت و رابطه برنامه درسی، محتوا و رویکردهای آموزشی با اهداف و مطابقت اهداف با توصیف‌گرهای سطح صلاحیت و فرایندها و مهارت‌های مورد تأکید و رویه ارزیابی یادگیری دانشجو؛ پذیرش و بهره مندی عادلانه دانشجویان، خط مشی و رویه‌ها؛ و نیز ارائه پیوندهایی به یک مقام مسئول، وبگاه و یا مجموعه‌ای از اسناد که نشان دهد دانشجو، استاد و همه ذینفعان برنامه به بیانیه برنامه دسترسی دارند.</p>	<p>(۲) مؤلفه‌ها و رهنمودها</p> <p>(الف) الزامات محیط یادگیری (زیرساخت‌های ارائه برنامه)</p>

(۱) ویژگی‌ها

(۲) مؤلفه‌ها و رهنمودها

<p>۲-۴-۳-۱- اهمیت تحقیق برای پیشبرد حرفه مشاوره و تمرینات آن بر اساس شواهد</p> <p>۲-۴-۳-۲- اهمیت ارزیابی دستاوردها در برنامه تربیت مشاور برای توسعه آن</p> <p>۲-۴-۳-۳- راهبردهای مناسب اخلاقی و فرهنگی برای تفسیر و گزارش نتایج تحقیقات و ارزیابی برنامه</p>	<p>(۳-۲-۴-۲)</p> <p>تحقیق و ارزیابی</p>	
<p>۲-۵- وجود رویه‌هایی برای ارزیابی دانشجویان و منابع برنامه (امکانات، تسهیلات و تیم آموزشی)</p> <p>✓ توصیف ویژگی‌ها و نحوه ارزیابی رشد مهارت و یادگیری دانشجویان در تطابق با اهداف برنامه، توصیف‌گرهای سطح صلاحیت، کفایت منابع و استفاده کارآمد از منابع ورودی برای تحقق اهداف، و شرح اینکه چگونه استادان و مدرسان تعیین می‌کنند دانشجو از نگرش، مهارت و دانش مناسبی برای مشاور بودن برخوردار شده است، همچنین چگونه استادان و دانشجویان منابع برنامه را برای دستیابی به اهداف بوضوح بیان شده آن مناسب و کافی تشخیص داده‌اند.</p>		
<p>۲-۶- ارائه مستندات واجد شرایط فعالیت بودن برنامه</p> <p>✓ ارائه اطلاعات مربوط به شرایط خاص منطقه (زبان، باورها، اعتقادات، هنجارها، نیازها...) برای ارائه یک برنامه قابل قبول به دانشجویان که دارای ظرفیت تغییر و بازنگری مستمر و بهبود فرایندها با مشارکت ذینفعان، هم‌تایان محلی، بازیگران داخلی و خارجی از برنامه نوآوری در تغییر راهبردی و بهبود فرایندها، تحقق نتیجه آموزش در اشتغال فارغ‌التحصیلان متناسب با مدارک و گواهی‌های اعطا شده و اطلاع رسانی از تأثیر نتایج ارزیابی‌ها در بهبود برنامه است، با ارائه پیوندی برای یافتن اسناد مربوطه و توصیف مجوز یا گواهی‌های خاص آن‌ها</p>		<p>(ج) الزامات بازخورد (راهبردهای دستیابی به اهداف برنامه)</p>
<p>۳-۱- ارائه نسخه تکمیل شده فرم درخواست اعتبارسنجی به صورت الکترونیکی با امضای نمایندگان کلیدی برنامه و انضمام:</p> <p>۳-۱-۱- شرح روایتی واضح از نحوه تأمین معیارهای مشخص شده از سوی نهاد اعتبارسنجی با مستندات موجود</p> <p>۳-۱-۲- واریز هزینه‌های فرایند اعتبارسنجی که بر مبنای هزینه‌های وقت اعلام شده از سوی نهاد متولی اعتبارسنجی به طور شفاف اعلام می‌شود، شامل:</p> <p>۳-۱-۳- هزینه درخواست اعتبارسنجی،</p> <p>۳-۱-۳- هزینه بررسی اطلاعات تکمیلی و ایاب و ذهاب و اسکان در صورت نیاز،</p> <p>۳-۱-۳- هزینه سالانه ابقاء برنامه‌های تأیید شده در طول دوره اعتبارسنجی،</p> <p>۳-۱-۳- هزینه اعتبارسنجی مجدد در پایان دوره با طرح تشویقی برای برنامه‌های موفق به حفظ اعتبار خود در طول دوره.</p>		<p>*درخواست اعتبارسنجی (الف) بازنگری خود</p> <p>(ب) واریز هزینه</p>
<p>۳-۲- فرایند بررسی با تشکیل کمیته بازیگران چندگانه (متشکل از ذینفعان برنامه با حداقل نیم بعلاوه یک از استادان آموزش و نظارت مشاور) و انتصاب یکی از اعضای کمیته راهبری برای ریاست بررسی درخواست، و بحث و بررسی در مورد آن طی ۶ هفته انجام می‌شود، به این ترتیب که:</p> <p>۳-۲-۱- رئیس کمیته بازیگران، نظرات، سؤالات، دغدغه‌ها و توصیه‌های اعضا را جمع‌آوری و گام‌های مناسب بعدی را بر اساس آن در یکی از ۵ مورد زیر صورت بندی می‌کند:</p> <p>۳-۲-۱-۱- در صورت توافق نظر بازیگران و رعایت معیارها از سوی برنامه برای پذیرش و تأیید درخواست ثبت آن، با توصیه رئیس کمیته بازیگران، برنامه توسط نهاد اعتبارسنجی برای فهرست شدن در لیست برنامه‌های معتبر برای یک دوره حداکثر هفت (۷) سال تأیید می‌شود،</p> <p>۳-۲-۱-۲- در صورت نیاز بازیگران به اطلاعات بیشتر، با نظر رئیس کمیته بازیگران، از برنامه متقاضی درخواست اطلاعات بیشتر می‌شود،</p> <p>۳-۲-۱-۳- در صورت تصمیم برنامه به ادامه روند و ارائه اطلاعات بیشتر برای رفع دغدغه‌های مطرح شده در نتیجه بررسی‌های صورت گرفته، اطلاعات تکمیلی باید ظرف ۱۲ هفته پس از دریافت درخواست به نهاد اعتبارسنجی ارسال شود،</p> <p>۳-۲-۱-۴- در صورت دغدغه‌مندی بازیگران در درک زمینه فعالیت برنامه، با نظر رئیس کمیته بازیگران، با کارشناسان معرفی شده در فرم درخواست مشورت می‌شود، اطلاعات تماس ضروری، عبارتند از:</p> <p>۳-۲-۱-۴-۱- نمایندگان کلیدی برنامه،</p>		<p>*بازیابی خارجی</p>
<p>۳-۲-۱-۴-۲- حداقل دو مشاور متخصص معرف و غیر وابسته به برنامه،</p> <p>۳-۲-۱-۴-۳- ذینفعان برنامه به تفکیک.</p> <p>۳-۲-۱-۴-۴- در صورت عدم تأمین نظر بازیگران در دو بند قبل اعزام تیم بازدید از محل بررسی اطلاعات ارائه شده و مصاحبه با دانشجویان، ناظران و مدیران برنامه صورت می‌گیرد و برنامه می‌پذیرد شرایط اسکان و هزینه‌های ترتیب اعزام را تأمین کند.</p>		

۳-۳- گزارش تیم بازدید کننده از سوی کمیته اعتبارسنجی بررسی، و تصمیمات لازم به ترتیب زیر اتخاذ می گردد:	*تصمیم گیری برای اعطای اعتبار
۳-۳-۱- در صورت تأیید درخواست برنامه، تأییدیه برای یک دوره حداکثر هفت (۷) سال اعطا می شود، ۳-۳-۲- در صورت رعایت اکثر معیارها و نیاز به اصلاحات جزئی، برنامه به مدت حداکثر دو (۲) سال تأیید موقت خواهد شد و لازم است در بررسی بعدی به وضعیت مناسب رسیده باشد تا اعتبار کامل را به دست آورده و در لیست برنامه‌های معتبر قرار گیرد، در غیر این صورت:	
۳-۳-۱- حفظ وضعیت موقت در هیچ مورد بیش از دو سال نبوده و برنامه می‌تواند درخواست خود را برای اعتبارسنجی پس گرفته یا در پایان سال اول برای اعتبارسنجی و کسب تأیید کامل اقدام کند،	*تصمیم گیری برای اعطای اعتبار
۳-۳-۲- چنانچه یک برنامه با تأیید موقت تا پایان سال دوم به وضعیت مناسب نرسیده باشد رد بررسی و در صورت تأمین معیارهای لازم، وضعیت تأیید به مدت ۵ سال دیگر ادامه خواهد داشت (در جمع ۷ سال)، ۳-۳-۳- اگر برنامه‌ای با اعتقاد بازیبنان به برآورده نشدن الزامات اعتبارسنجی از سوی برنامه «تأیید نشد»، با نظر رئیس کمیته بازیبنان، در مکاتبه ای با برنامه، ضمن بیان موارد نقص برنامه در مورد بازپس‌گیری درخواست بررسی برنامه، سؤال می‌شود؛	
۳-۳-۱- اگر برنامه اعلام آمادگی برای رفع کمبودها کند، در پایان ۱۲ ماه پس از دریافت نامه تصمیم اولیه کمیته اعتبارسنجی، از درخواست مجدد آن استقبال می‌شود.	*تصمیم گیری برای اعطای اعتبار
۳-۴- برنامه‌ای که برای فهرست شدن در لیست برنامه‌های معتبر تأیید می‌شود، توافق می‌کند گزارش پیشرفت سالانه را تکمیل و بازخورد کتبی از رئیس کمیته اعتبارسنجی دریافت نماید و نیز هر سال هزینه‌ای مشخص برای حفظ وضعیت معتبر خود بپردازد. عدم ارسال گزارش و/ یا هزینه سالانه منجر به حذف از فهرست برنامه‌های معتبر خواهد شد؛	
۳-۴-۱- اگر گزارش پیشرفت سالانه برنامه نشان دهد که برنامه دیگر معیارهای نهاد اعتبارسنجی را برآورده نمی‌کند، نهاد اعتبارسنجی این حق را محفوظ می‌دارد که اگر برنامه بخواهد در لیست برنامه‌های معتبر باقی بماند، درخواست بررسی کامل برنامه انجام و هزینه‌های اضافی برای بررسی بیشتر توسط برنامه پذیرفته شود.	*حفظ اعتبار
۳-۵- پیش از پایان دوره ۷ ساله (در سال ششم)، برنامه‌های ثبت شده باید مجدداً برای فرآیند بررسی و تأیید کامل تحت معیارهای وقت نهاد اعتبارسنجی درخواست بررسی کامل دهند؛	*حفظ اعتبار
۳-۵-۱- پیش از پایان دوره ۷ ساله در صورت ایجاد تغییرات اساسی در برنامه، برنامه‌های ثبت شده باید مجدداً برای فرآیند بررسی و تأیید کامل تحت معیارهای وقت نهاد اعتبارسنجی درخواست بررسی کامل دهند، ۳-۵-۲- پیش از پایان دوره ۷ ساله در صورت ایجاد دریافت شکایات مداوم و قابل توجه از برنامه، برنامه‌های ثبت شده باید مجدداً برای فرآیند بررسی و تأیید کامل تحت معیارهای وقت نهاد اعتبارسنجی درخواست بررسی کامل دهند.	*تجدید اعتبارسنجی
۳-۶- برنامه‌هایی که موفق به کسب تأیید می‌شوند در سایت نهاد اعتبارسنجی فهرست می‌شوند و در مورد برنامه‌هایی که تأیید دریافت نمی‌کنند هیچگونه اطلاع رسانی عمومی صورت نمی‌گیرد.	*اعلام اعتبار

بحث

هدف این مطالعه پیشنهاد الگویی برای اعتبارسنجی یک برنامه جامع تربیت مشاور از طریق تحلیل و ترکیب الگوهای اعتبارسنجی پیشرو برنامه‌های تربیت مشاور، برای دستیابی به حداقل مؤلفه‌های اساسی قابل توافق یا مورد بحث در سطحی کلی تر بوده است. در نتیجه یافته‌های این تحقیق مطابق با ون دام (Van Damme, 2004)، تنوع چندانی در ملاک‌ها و نشانگرهای الگوهای مختلف مشاهده نشد بلکه این تنوع بیشتر در ترتیب و شیوه‌های دسته‌بندی نتیجه گرفته می‌شود. به این معنی که گروه‌بندی ملاک‌ها و عناوین آن‌ها متفاوت است و نه فهرست واقعی ملاک‌ها و نشانگرها، زیرا راه‌ها و ترجیحات متنوعی برای دسته‌بندی و گروه‌بندی آن‌ها پیش رو قرار می‌گیرد. اما در سطح بین-المللی نیاز چندانی به یک اجماع کامل در مورد استفاده از ملاک‌ها و نشانگرهای خاصی نیست بلکه بسیار بیشتر نیاز به درک مشترکی از چگونگی ترسیم آن‌ها برای تضمین کیفیت است.

با الگوی حاضر این امکان فراهم می‌شود که به بحث و تجزیه و تحلیل ملاک‌ها و نشانگرهای پیشنهاد شده برای اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور بپردازیم. مزیت این الگو در گروه‌بندی عناصر بر اساس یک مدل بین‌المللی و نیز مبتنی بر نظریه سیستمی است که برنامه مورد نظر را به فرایندی پویا و خود تنظیم‌گر تبدیل می‌کند. سعی شده است حداقل ملاک‌ها و نشانگرهایی که برای عملیاتی سازی اساسی هستند پیشنهاد شده و از بازشناسی و توصیف صرف تمام گزینه‌های موجود، اجتناب شود.

عناصر دروندادی در این الگو عامل زیرساخت‌های ارائه برنامه را شکل داده و الزامات یک محیط یادگیری غنی و در تعامل با محیط اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی در بافت تاریخی و جغرافیایی ملی و بین‌المللی خود را فراهم می‌آورند. دو ملاک: ۱- بیانیه مکتوب (با نشانگر: واضح و در دسترس عموم بودن؛ برای آگاهی از اهداف، رسالت، نقشه برنامه درسی، ملاک‌های انتخاب دانشجو، جذب نیرو و ارائه دوره) و ۲- کفایت منابع (با

چهار نشانگر: ۱- امکانات، تسهیلات آموزشی با کیفیت و کفایت مناسب در دستیابی به اهداف برنامه؛ ۲- تیم آموزشی با کیفیت و کفایت مناسب در دستیابی به اهداف برنامه؛ ۳- مشارکت علمی و فنی با دانشگاه‌ها، مؤسسات، انجمن‌ها و سازمان‌های حرفه‌ای؛ ۴- کتابچه راهنمای دانشجو و استاد) کدهای نظری را در الگوهای بررسی شده تأمین کردند و به نفع عوامل فرایندی و بروندادی در دستیابی به کیفیت خلاصه شدند. زیرا همان‌گونه که ون دام (Van Damme, 2004) اظهار می‌دارد، به دلیل همبستگی بالایی که بین این عوامل وجود دارد، منطقی است که تعداد معیارها و شاخص‌های ورودی را محدود سازیم.

عناصر فرایندی در این الگو عامل راهبری رسالات برنامه را شکل داده و الزامات پشتیبانی برای تضمین در دست بودن عناصر دروندادی و استفاده مفید از آن‌ها و پیش بینی منطقی دستیابی به بالاترین کیفیت عناصر بروندادی را ممکن می‌سازند. دو ملاک: ۱- نظارت بر برنامه (با سه نشانگر: ۱- مطابقت فرایندهای برنامه‌ریزی و بهبود با رسالت و اهداف برنامه؛ ۲- مطابقت بار دوره با مدت زمان و منابع موجود برای تحقق اهداف برنامه؛ ۳- بهبود نقشه برنامه درسی در تطابق با سطوح دانش، مهارت و شایستگی‌هایی که در بیانیه برنامه به وضوح ذکر شده است) و ۲- تجربیات یادگیری (با سه نشانگر: ۱- زمان، مکان و ارائه مؤثر در انتقال موفق دانش و مهارت‌ها به دانشجویان؛ ۲- انجام موفق و لحاظ تحقیقات و ارتباطات حرفه‌ای، کارآموزی، کارورزی، رشد شخصی و نظارت موثر؛ ۳- پیشرفت دانشجویان از طریق برنامه در دو حوزه مبانی و هنجارها)، کدهای نظری این بخش را در الگوهای بررسی شده تأمین کرده و مستلزم بیشترین نوآوری با توجه به الزامات حرفه‌ای و تنوع فرایندهای تحقیقات، تکنولوژی و رویکردهای یاددهی - یادگیری بوده است. لذا مطابق با اپلتون و ولف (Appleton & Wolff, 2004)، بر «فرهنگ شواهد» تسهیل یادگیری به جای معیارهای سخت‌گیرانه تأکید می‌شود. تمرکز از دروندادهای آموزشی مانند امکانات، برنامه درسی، ساعات کلاس و معیارهای آن‌ها به شواهد قابل اثبات‌تری از تأثیر تحصیلات بر یادگیری دانش‌آموختگان در بخش‌های دیگر اعتبارسنجی (CAEP, 2013) نیز دیده می‌شود. از همین منظر است که مسئولیت دروازه‌بانی اخلاقی و ارزیابی شایستگی دانش‌آموختگان در برنامه‌های تربیت مشاور به اساتید ناظر سپرده شده است (ACA, 2014). زیرا، دریافت متقابل ویژگی مهم نظارت است و آن را به فرصتی خاص در یادگیری تبدیل می‌کند که موجبات رشد شخصی و حرفه‌ای را فراهم می‌آورد (Madani, 2008). از این رو دریافت دانشجو از برنامه و میزان پیشرفت قابل انتظار او می‌تواند نشان دهنده اعمال مؤثر تنظیمات آموزشی در جهت انجام تعهدات برنامه باشد.

عناصر بروندادی در این الگو با عامل راهبردهای دستیابی به اهداف برنامه پیوند خورده و الزامات بازخورد در جهت تطابق نتایج گام به گام برنامه با اهداف مورد انتظار را مطرح می‌سازند. دو ملاک: ۱- رویه‌های ارزیابی (با دو نشانگر: ۱- مطابقت ویژگی‌های ارزیابی با تغییر ایجاد شده در نگرش دانش و مهارت دانشجویان؛ ۲- ارتقاء منابع و استفاده کارآمد از منابع ورودی برای تحقق اهداف) و ۲- مستندات برنامه (با پنج نشانگر: ۱- تأمین اقتضائات منطقه؛ ۲- تغییر و بازنگری مستمر و بهبود فرایندها با مشارکت ذینفعان، هم‌تایان محلی، بازبینان داخلی و خارجی از برنامه؛ ۳- اطلاع‌رسانی تأثیر نتایج ارزیابی‌ها در بهبود برنامه؛ ۴- نوآوری در تغییر راهبردی و بهبود فرایندها؛ ۵- مطابقت اشتغال فارغ‌التحصیلان با مدارک و گواهی‌های اعطا شده)، کدهای نظری را به دست داده و مشکل آفرین‌ترین بخش ارزیابی با توجه به نشانگرهای گسترده داخل و خارج برنامه و تأثیرپذیری آن‌ها از شرایط زمانی و مکانی و دقت ابزارهای اندازه‌گیری و اطلاعات در دسترس محسوب می‌شوند. لذا مطابق با همالاین (Hämäläinen et al., 2004)، ادغام فرهنگ کیفیت و بهره‌وری برنامه از ظرفیت‌های خود و منطقه در اداره خود و دستیابی به اهداف مورد انتظار، رویه‌های ارزیابی چند جانبه و مستندات اعمال نتایج ارزیابی‌ها در بهبود برنامه و ترتیبات نوآوری، اساسی‌ترین راهکار غلبه بر محدودیت‌های تضمین کیفیت این بخش به نظر می‌رسد.

برای عملیاتی‌تر شدن مدل در هر زمینه خاص سطوح آستان‌های یا معیارهای قضاوت مشخصی تعیین می‌شود، با این حال با توجه به پیچیدگی ارزیابی کیفیت و وجوه متعدد آن «فرهنگ شواهد»^۱ به درستی مورد تأکید قرار گرفته است (Appleton & Wolff, 2004). یعنی همان‌گونه که همالاین (Hämäläinen, 2004) بیان می‌کند یک مؤسسه یا برنامه باید بتواند شواهدی مبنی بر صدق ادعای خود ارائه دهد. معیارها به عنوان بیانیه‌های الزامات و شرایط مربوط، در سطح آستانه‌ی مشخصی فرمول‌بندی و از طرف مؤسسه یا برنامه در حد قابل توجهی رعایت می‌شوند. با این حال بسیاری از ساز و کارهای اعتبارسنجی موجود اظهارات روشنی در مورد سطوح آستان‌های ندارند زیرا کیفیت یک مؤسسه یا برنامه می‌تواند به متغیرهای متعددی از جمله اهداف داخلی و خارجی یک برنامه یا انتظارات ذینفعان در شرایط مختلف ارتباط پیدا کند. به این ترتیب ارزیابی سطوح عملکرد به صورت کافی، خوب و عالی و تعیین مرز آن‌ها با ارزیابی بین‌الذهانی صورت می‌گیرد. در هر صورت «قضاوت نهایی همیشه ذهنی است» و سطوح آستان‌های معمولاً به عنوان مبنایی برای اجتناب از رفتار تبعیض آمیز در نظر گرفته می‌شود.

در نهایت با توجه به آنکه اساسی‌ترین مؤلفه‌های کیفیت در هر شرایطی قابل سنجش کمی و دقیق نیستند بر لزوم فرهنگ ارائه شواهد و تنظیم مستندات برای رعایت معیارهایی که می‌تواند در هر زمینه خاص با فرمول‌بندی دروندادی، فرایندی و بروندادی مشخص آن در چارچوب الگوی پیشنهادی این پژوهش دنبال شود، تأکید مؤکد وجود دارد. این ملاحظات در ویژگی‌های شش‌گانه برای الگوی نهایی تحت عناوین: ۱) فلسفه - ماهیت وجودی، ۲) اصول - مبانی نظری، ۳) اهداف، ۴) چشم‌انداز، ۵) رسالت، ۶) ارزش‌ها، مشاهده و تنظیم شده است همسو با این ایده گیمستاد

(Gimmestad, 1976) که شاهد توافق و تأثیر همه جانبه معیارها در مقایسه با تنها پرداختن به واحد به واحد برنامه تربیت مشاور (بعنوان مثال در منابع لازم، برنامه درسی، گزینش‌ها، ارزیابی‌ها و غیره) برای جهت‌دهی آن باشیم. با روند شش‌گانه اقدام اعتبارسنجی تحت عنوان: ۱) درخواست اعتبارسنجی (با تکمیل فرم الکترونیکی درخواست و امضاء نمایندگان کلیدی برنامه و انضمام: الف- گزارش بازنگری خود، ب- واریز هزینه اقدام در مراحل مختلف)، ۲) بازبینی خارجی (بررسی گزارش‌های برنامه و توصیه برای تکمیل اطلاعات)، ۳) تصمیم‌گیری برای اعطای اعتبار، ۴) حفظ اعتبار، ۵) تجدید اعتبارسنجی، ۶) اعلام اعتبار؛ در جهت نظارت بر تأمین معیارهای برنامه، الگوی نهایی تکمیل و به عنوان فرایندی نسبتاً جدید که برای دوره‌های آموزش حرفه‌ای دانشگاهی و غیر دانشگاهی تکمیلی تربیت مشاور کاربرد دارد، توسعه یافته است.

نتایج این تحقیق می‌تواند در اختیار وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به عنوان متولی امر، برای تمرکز بر ارتقاء کیفیت آموزش و تربیت مشاوران قرار گیرد. همچنین در سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره نیز می‌تواند مورد بحث در مورد چگونگی تقویت عملکرد کمیته‌های تخصصی باشد، تا با در نظر گرفتن وضعیت اعتبارسنجی مؤسسات و برنامه‌های آموزشی در طول مدت تحصیلات متقاضی اقدام به صدور گواهینامه و مجوز فعالیت نمایند یا برای تکمیل برنامه پس از فارغ التحصیلی با گذراندن کارورزی و تعداد ساعات لازم یا شرکت در دوره‌ها و آزمون‌های مختلف علمی، تخصصی، مهارتی، اخلاقی در صورت ضرورت تصمیم‌گیری نموده و یا امتیازاتی رفاهی برای برنامه‌های معتبر و فارغ التحصیلان آن‌ها در نظر بگیرد و به این ترتیب در جهت ارتقاء کیفیت خدمات و حمایت از مشاوران و مراجعان، فعال‌تر و مؤثرتر ظاهر شود. یک سازمان حرفه‌ای مانند سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره می‌تواند با بررسی کفایت معیارهای موجود در جنبه‌های مورد نظر و شمولیت آن و گسترش ساز و کارهای نظارت و بررسی شکایات و آگاه‌سازی و آموزش متخصصان و عموم درباره موضوعات مربوط به رهنمودهای اخلاقی مشاوره و انجام نظرسنجی برای وضعیت عمل اخلاقی، در خط مقدم این تلاش باشد و بر این اساس به مردم آموزش دهد مشاوره چیست، مشاوران چه توانایی‌هایی دارند و به تبع آن مشاوران و مراجعان آن‌ها چه حقوقی به عنوان ارائه‌کننده و دریافت‌کننده خدمات دارند.

نتیجه‌گیری

در این مطالعه کیفی فراترکیب سعی شده است الگویی توسعه‌یابد که چارچوبی برای دیدگاه مشترک در مورد تضمین کیفیت و اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور فراهم آورد. این الگو مجموعه‌ای از ویژگی‌ها، مؤلفه‌ها، نشانگرها و رویه‌ها را پیشنهاد می‌دهد که می‌تواند به عنوان نوعی هسته مشترک در میان برنامه‌های مختلف در نظر گرفته شود. از این رو الزامات و جنبه‌های خاص الگوهای مختلف برای چارچوب بندی مؤلفه‌های اعتبارسنجی برنامه تربیت مشاور ملاحظه شد. برای این منظور به مطالعه وضعیت حرفه مشاوره و نیز سیستم اعتبارسنجی تربیت مشاور در کشورهای پیشرو پرداخته شد و از پایگاه‌های اطلاعاتی مربوط به انجمن‌های حرفه‌ای مشاوره در این گونه کشورها به عنوان منبع اصلی بررسی متون استفاده شد. ارزش این مطالعه در توجه به موضوع تحقیق از جنبه‌ها و ابعاد مختلف مرتبط با آموزش و تربیت مشاور و مقایسه مؤلفه‌ها و رویه‌های اعتبارسنجی آن‌ها و ایجاد فرصت مشاهده دیدگاه‌ها و چارچوب‌های توسعه آن در کشور است.

روش تحقیق انتخابی دارای محدودیت‌هایی است که می‌تواند نتایج را تحت تأثیر قرار دهد. یکی از محدودیت‌های فراترکیب که اغلب از سوی محققان مورد بحث قرار می‌گیرد، اذعان به دشواری‌های اندازه‌گیری کیفیت هر مطالعه پژوهشی وارد شده است و عدم توافق در مورد معیارهای قضاوت آن را به موضوعی برای بحث‌های بی‌پایان در مورد اعتبار و روایی تبدیل می‌کند (Thorne et al., 2004). برخی محققان نیز اشاره دارند که هر نوع تحقیق فراترکیب تمایل به نوعی منسوخ شدن سریع و لذا نیاز به به‌روز رسانی دارد (Finfgeld-Connett., 2018)؛ از این منظر، محدودیتی که در این فراترکیب وجود دارد توجه به محدودیت زمانی است. وضعیت ساز و کارهای اعتبارسنجی برنامه‌های تربیت مشاور به دلیل توسعه مشاوره به عنوان یک حرفه، در تطابق با دنیای روز و معیارهای برنامه‌های تعلیم و تربیت آن به عنوان بازتابی از این تغییرات، به نظر می‌رسد این تحقیق را موضوعی برای بررسی و بازنگری پویا و مداوم قرار می‌دهد. برای غلبه بر محدودیت‌های روش‌شناختی و تکمیل این تحقیق نمونه‌هایی انتخاب شد که در سطح جهانی شناخته شده و معتبر بوده و از این طریق با در اختیار گذاشتن داده‌های کیفی لازم در چارچوب فراترکیب نتایجی برای تفسیر در مقیاسی وسیع‌تر ایجاد کنند.

مجموعه معیارهای CACREP در گذر زمان سیر تکاملی خود را طی کرده و از نظم منطقی، اختصار، انسجام، شمولیت و سهولت در مطالعه برخوردار بوده و به نظر می‌رسد زمینه مشترکی برای گسترش مؤلفه‌ها و رویه‌های موجود اعتبارسنجی در دنیا ایجاد کرده است. باید دید تصویر پویا و جامعی که در نتیجه این مطالعه از مقایسه مؤلفه‌ها و مشترکات و تفاوت‌ها و نقاط قوت و ضعف آن‌ها حاصل شده است، چگونه می‌تواند در سازمان دادن مؤلفه‌ها و رویه‌های بومی به طور مؤثر به کار گرفته شود. هرچه معیارها با دقت بیشتری بر عوامل تسهیل‌کننده و بازدارنده مؤثر بر بهبود کیفیت مورد نظر در یک زمینه مشخص به کار گرفته شوند احتمال موفقیت الگوی اعتبارسنجی در ارزیابی فرایندها و نتایج مورد انتظار به حداکثر نزدیک‌تر خواهد بود و لذا برای رسیدن به نتیجه مشابه در زمینه‌های مختلف به اقدامات متفاوتی نیاز است. در فرایند اعتبارسنجی ما به دنبال جمع‌آوری اطلاعاتی حاکی از میزان دست‌یابی به نتایج مورد انتظار هستیم و لذا اگر بتوانیم چه هنگام انتخاب و چه بررسی شواهد، نشانگرها را در زمینه

و شرایط کاربردی مقابله با بحران‌ها محاسبه کنیم نه آنچه که به صورت یک الزام کلی و قرارداد اعمال می‌شود، به منظور اصلی خود که کاهش بار اعتبارسنجی در جهت عملی‌تر و نتیجه بخش‌تر شدن است نزدیک‌تر خواهیم شد. از این رو ممکن است تفاوت‌هایی که در سازوکارهای مختلف وجود دارد از منظری ضعف محسوب شود ولی در کشورهای مبادی آن‌ها قابلیت انطباق با مقتضیات منطقه‌ای و ایجاد سازمان یافتگی آموزش و تربیت مشاور و رسمیت بخشی به آن را به وجود آورده است.

شایستگی حرفه‌ای مورد نظر در برنامه درسی انعکاس یافته و با نظارت و ارزیابی معتبر ارتباط پیدا کرده است و لذا در سازمان‌های حرفه‌ای قوی و الگوهای مختلف اعتبارسنجی، فارغ از آنکه چه مبنای فلسفی داشته‌اند، به نظر می‌رسد صرف وجود این عناصر برای تسهیل آموزش و ارتقاء حرفه مشاوره، نقش حداقلی خود را ایفاء کرده‌اند. در این راستا و با بررسی الگوهای موجود جهان در معیارمند ساختن تربیت مشاور، الگوی شورای اعتبارسنجی مشاوره و برنامه‌های آموزشی مرتبط (CACREP) نقش بارزی داشته و چارچوب نماینده بین‌المللی آن (IRCEP) به عنوان نقطه شروع حیاتی و زمینه‌ای مشترک برای برنامه‌های مشاوره در سراسر دنیا که در کشور نیز آشنایی با آن و در نتیجه پیشبرد آن امکان پذیر به نظر می‌رسد، به عنوان چارچوب اصلی الگوی پیشنهادی مورد استفاده قرار گرفته است. از نقاط مغفول آن در برنامه‌های تربیت مشاور ما توجه به آموزش عملی کافی از جمله آموزش تحت نظارت است که تقریباً در همه الگوهای مورد بررسی تا حدود قابل توجهی مورد تأکید واقع شده است، اما در الگوی مورد بحث با تمرکز بیشتر و به طور خاص وزن دهی به ارزیابی مؤلفه‌های مختلف برنامه دنبال می‌شود. اهمیت به حساسیت بین فرهنگی در دوره‌های تحت نظارت کارآموزی به عنوان بخشی از یک رویکرد جامع برای ارائه خدمات مورد توجه بوده و با وجود کدهای اخلاق حرفه‌ای با مقبولیت جهانی و استانداردهای منعکس کننده آن‌ها و وجود برنامه‌های اعتبارسنجی مناسب، از ارائه خدمات بهتر به مراجعان و پاسخگویی به ذینفعان اطمینان حاصل می‌شود.

آنچه که در مجموع از حاصل این تحقیق می‌تواند برای تضمین کیفیت و اعتبار بخشیدن به برنامه‌های تربیت مشاور در کشور به کار بسته شود تلفیقی از نکات بارز مذکور است تا با دیدی جامع‌تر به هر چه بیشتر عملی و ملموس ساختن آموزش و نظارت بر آن بپردازیم. لازم است برای تقویت هویت حرفه‌ای مشاور با تبیین و تحکیم این تعریف که ما به عنوان مشاور چه دانش و مهارت و نگرشی در حرفه خود داشته و بر مبنای کدام معیارها در فرایند حرفه‌ای شدن، نظارت و ارزیابی شده و اجازه فعالیت یافته‌ایم؛ بتوانیم در زمینه انجمن‌ها و سازمان‌های حرفه‌ای و نظارتی موجود، با حداقل تغییرات لازم و با همگرایی واحدهایی که خوب عمل می‌کنند خلاءهای عملکردی را بهبود بخشیده و به ایجاد ساز و کارهای قوی برای پیش، بهبود و تضمین کیفیت آموزش، نظارت و ارائه خدمات حرفه‌ای مشاوره بیاوریم.

در نگاه آخر، اگر غیر ممکن نباشد به سختی می‌توان تأثیر سیستم‌ها را انکار کرد و روش شناسی متمرکز بر سیستم‌ها می‌تواند در خدمت تربیت مشاوران شایسته آینده باشد. همراه ساختن سیاست‌گذاران و دولت در مورد مسائل مربوط به مشاوره در جهت احترام به تنوع، عدالت و حقوق بشر برای کمک به ارائه خدمات آموزشی و حرفه‌ای مطمئن و مؤثر و گسترش آن به نقاط روستایی و شهری کمتر توسعه یافته با امکان استفاده از فناوری و رسانه‌های اجتماعی و برخورداری افرادی که بیشترین نیاز را به دریافت این خدمات دارند، در قالب الگوی نهایی ضروری به نظر می‌رسند. در بررسی پویایی و تغییرات اعتبارسنجی، سازمان‌های سیستمی، منابع مالی و مقررات هر کشور در حوزه سلامت روان نقش بازی می‌کنند و به این ترتیب نمی‌توان اعتبارسنجی را تنها از نقطه نظر یک فرایند داوطلبانه در جهت کسب گواهینامه و مجوز نگریست؛ الگوهای مختلف با وجود شباهت در رویکردها و معیارها تنها در عرصه سیاست هر کشور و علاقه نیروهای مختلف که در الگوی اتخاذ شده انعکاس می‌یابد قابل جستجو هستند. از این رو نیاز به مطالعات عمیق پیشنهادات سیاست‌گذاران است تا گزینه‌هایی که به نهادهای شدن فرهنگ پاسخگویی، بهبود و تضمین کیفیت می‌انجامد روشن شوند و در نتیجه بدانیم در مورد کدام اعتبارسنجی صحبت می‌کنیم.

ملاحظات اخلاقی

با توجه به این که مطالعه فراترکیب متفاوت از سایر تحقیقات کیفی است که به طور معمول نیاز به تعامل نزدیک با جمعیت نمونه یا نمونه انسانی و در نتیجه حفظ محرمانگی دارند، این مطالعه موجب هیچ گونه آسیب احتمالی برای هیچ مشارکت کننده در تحقیق نبوده است. عناصر عمده فراترکیب داده‌هایی است که در دسترس عموم است.

حمایت مالی

این پژوهش از حمایت مالی افراد حقیقی و یا حقوقی استفاده نکرده است.

تعارض منافع

نویسندگان تصریح می‌نمایند که هیچ گونه تعارض منافی در خصوص پژوهش حاضر وجود ندارد.

سهام نویسندگان

نویسنده اول دانشجوی دکتری، مسئول طراحی و گردآوری داده، نویسندگان اول و دوم، استادان راهنما و مسئول فرایند پژوهش، و نویسندگان سوم و چهارم استادان مشاور رساله بوده و در بحث و بررسی یافته‌ها با دیگر نویسندگان مشارکت داشته و سپس همه نویسندگان نتایج نهایی را تأیید نموده‌اند.

سپاسگزاری

نویسندگان تشکر و قدردانی خود را از همراهی صمیمانه سرکار خانم دکتر مختاریان سرپرست گروه پژوهشی ارزشیابی آموزشی مرکز تحقیقات سازمان سنجش آموزش کشور و سرکار خانم حسن‌خانی مسئول کتابخانه آن سازمان اعلام می‌دارند.

References

- American Counselor Association. (2014). ACA code of ethics. *Alexandria, VA: Author.*
- Appleton, J. R., & Wolff, R. A. (2004). V. Standards and Indicators in the Processes of Accreditation: The WASC1 Experience—An American Higher Education Accreditation Perspective2. *Studies on Higher Education, 79.*
- Bazargan, A. (2003). Capacity building for evaluating and improving the quality of the higher education system: international experiences. *Majlis and Rahbord Scientific Quarterly Journal, 10 (41), 141-158.* (Persian)
- Bobby, C. L. (2013). The evolution of specialties in the CACREP Standards: CACREP's role in unifying the profession. *Journal of Counseling & Development, 91(1), 35-43.*
- British Association for Counseling and Psychotherapy (BACP). (2021). BACP course Accreditation scheme. Retrieved from <https://www.bacp.co.uk/membership/organisational-membership/course-accreditation/>
- Center of Studies, Research and Educational Evaluation - Educational Evaluation Department of National Organization of Educational Testing (NOET). (2004). *The collection of lectures of the 47th meeting of presidents of universities and scientific and research institutions*, Tehran: Publishing center of the national organization of educational testing. (Persian)
- Council for the Accreditation of Educator Preparation. (2013). CAEP accreditation standards. Retrieved from <http://caepnet.org/standards/archive-standards/2013-itp/introduction>
- Canadian Counseling and Psychotherapy Association (CCPA). (2002). CCPA Accreditation Procedures and Standards for Counsellor Education Programs at the Master's Level. Retrieved from <http://www.ccpa-accp.ca/>
- Corbin, J., & Strauss, A. (2008). Techniques and procedures for developing grounded theory. *Basics of Qualitative Research, 3rd ed.; Sage: Thousand Oaks, CA, USA, 860-886.*
- Council for Accreditation of Counseling and Related Educational Programs (CACREP). (2016). 2016 CACREP standards. Retrieved from <https://www.cacrep.org/for-programs/2016-cacrep-standards/>
- Council for Higher Education Accreditation. (n.d.). (2022). About Accreditation. Retrieved from <https://www.chea.org/about-accreditation#what>
- Creswell, J. W. (2013). Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- European Association for Counseling (EAC). (2015). *Training standards, accreditation, and ethical charter booklet*. Retrieved from <https://pubhtml5.com/ktoq/vxnj/basic>.
- Farasatkah, M. (2009). *Iranian university and the issue of quality: research for the quality assurance system of higher education in Iran based on a comparative study of 16 countries*. Second edition, Tehran: Aghah. (Persian)
- Farasatkah, M. (2010). How to have quality universities. *Education Message, 8,2-4.* (Persian)
- Finfgeld-Connett, D. (2010). Generalizability and transferability of meta-synthesis research findings. *Journal of advanced nursing, 66(2), 246-254.*
- Finfgeld-Connett, D. (2018). *A guide to qualitative meta-synthesis*. New York, NY, USA: Routledge.

- Gerstein, L. H., Heppner, P. P., Aegisdottir, S., & Leung, S. M. A. (2011). *Essentials of cross-cultural counseling*. Sage Publications.
- Gimmestad, M. J. (1976). A systems approach to curriculum revision. *Counselor Education and Supervision*, 16(2), 156-158.
- Hämäläinen, K. A. U. K. O., Mustonen, K., & Holm, K. (2004). Standards, criteria, and indicators in programme accreditation and evaluation in Western Europe. *Indicators for institutional and programme accreditation in higher/tertiary education*, 17-32.
- Hohenshil, T. H., Amundson, N. E., & Niles, S. G. (Eds.). (2015). *Counseling around the world: An international handbook*. John Wiley & Sons.
- International Registry of counselor Education Program (IRCEP). (2016). Standards & Application Packet 3th Edition.
- Kimbel, T. M., & Levitt, D. H. (Eds.). (2017). *A guide to graduate programs in counseling*. Oxford University Press.
- Lawson, G. (2016). On being a profession: A historical perspective on counselor licensure and accreditation. *Journal of Counselor Leadership and Advocacy*, 3(2), 71-84.
- Madani, Y. (2008). *The meaning of* evaluation in the supervisory relationship for counselors-in-training*. Colorado State University.
- Mobley, A. K., & Myers, J. E. (2010). Developing and maintaining counselor education laboratories. *Developing and Maintaining Counselor Education Laboratories*. Alexandria, VA.
- New Zealand Association of Counsellors (NZAC).(2020). Counsellor Education Standards. Retrieved from <https://www.nzac.org.nz/>
- Ng, K. M., & Smith, S. D. (2009). Perceptions and experiences of international trainees in counseling and related programs. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 31, 57-70.
- Parand, K., Hatamzadeh, A., Erfan Menesh, H., Tarkhan, R., Rezaei, R. (2013). *Validation of the state education centers of the Technical and Vocational Education Organization (with an applied approach)*. Tehran: Vocational Technical Education Organization. (Persian)
- Patton, M. Q. (2014). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. Sage publications.
- Priester, P. E. (2008). Mental health counseling in the Islamic Republic of Iran: A marriage of religion, science, and practice. *Counseling and Values*, 52(3), 253-264.
- Psychotrapy & Counselling Federation of Australia (PACFA).(2018). Course Accreditation Process and Application Guidelines. Retrieved from <https://pacfa.org.au/common/Uploaded%20files/PCFA/Documents/Course-Accrediation-Guidelines-2018.pdf>
- Psychotrapy & Counselling Federation of Australia (PACFA).(2020). PACFA Training II, 60.
- Salehi, K., Zeinabadi, H., Parand, K. (2009). Applying a systemic approach in evaluating the quality of technical and vocational schools: a case of evaluating girls' technical and vocational schools in Tehran. *Quarterly Journal of Educational innovations*, 8 (29), 152-203. (Persian)
- Sanai, B. (1998). Non-medical , Mental Health Professions:Approving the program and issuing of employment permit. Collection of articles of the second guidance and counseling seminar. Tehran: *Allameh Tabatabaei University Press*. (Persian)
- Sanai, B.; Haghightat-Joo, F. (1999) "Psychology and Counseling Organization Islamic Republic of Iran" Engineer of Iran's Psychology and Counseling. Tehran: *Consulting Researches and Development*, 3 (9-10), 9-41. (Persian)
- Sandelowski, M., & Barroso, J. (2007). Synthesizing Qualitative Research Findings. *Handbook for Synthesizing Qualitative Research; Springer Publishing Company, LLC: New York, NY, USA*.
- Schweiger, W. K., Henderson, D. A., McCaskill, K., Clawson, T. W., & Collins, D. R. (2013). *Counselor preparation: Programs, faculty, trends (13th ed.)*. Routledge, Taylor & Francis Group.
- Steinhauser, L., & Bradley, R. (1983). Accreditation of counselor education programs. *Counselor Education and Supervision*, 23(2), 98-108.
- Stripling, R. O. (1978). Standards and accreditation in counselor education: A proposal. *The Personnel and Guidance Journal*, 56(10), 608-611.

- Sweeney, T. J. (1992). CACREP: Precursors, promises, and prospects. *Journal of Counseling & Development*, 70(6), 667-672.
- Thorne, S., Jensen, L., Kearney, M. H., Noblit, G., & Sandelowski, M. (2004). Qualitative metasynthesis: reflections on methodological orientation and ideological agenda. *Qualitative health research*, 14(10), 1342-1365.
- Treaty of Waitangi. (2022, May 20). In *Wikipedia*. https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Treaty_of_Waitangi&oldid=1080675069
- Van Damme, D. (2004). VIII. Standards and indicators in institutional and programme accreditation in higher education: A conceptual framework and a proposal. *Indicators for Institutional and Programme Accreditation in Higher/Tertiary Education, UNESCO-CEPES, Studies in Higher Education, Bucharest*, 125-157.
- Vontress, C. E., & Naiker, K. S. (1995). Counseling in South Africa: Yesterday, today, and tomorrow. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 23(3), 149-157.

